

STUDIU DE PIAȚĂ

CU PRIVIRE LA DEȘEURILE DE ECHIPAMENTE DE MICI DIMENSIUNI ȘI
BATERII PORTABILE ÎN CADRUL PROIECTULUI ECOSWEEE

LA NIVEL NAȚIONAL, ANUL 2023

Co-funded by
the European Union

CUPRINS

1.	Despre studiul de piață	4
2.	Gradul de informare a populației în legătură cu debarasarea aparatelor electrice mici și a bateriilor portabile	6
2.1	Cunoașterea opțiunilor de debarasare corectă	6
2.2	Cunoașterea politicilor de debarasare corectă	8
3.	Comportamentul consumatorilor cu privire la debarasare – Smartphone/ tabletă	11
3.1	Ultima înlocuire/ încetare utilizare	11
3.2	Starea produsului la momentul încetării utilizării/ înlocuirii	11
3.3	Modalități de debarasare utilizate	12
3.4	Motive păstrare/ hibernare	14
3.5	Motive debarasare necorespunzătoare – obicei necuvenit	15
4.	Comportamentul consumatorilor cu privire la debarasare – Laptop	15
4.1	Ultima înlocuire/ încetare utilizare	15
4.2	Starea produsului la momentul încetării utilizării/ înlocuirii	16
4.3	Modalități de debarasare utilizate	16
4.4	Motive păstrare/ hibernare	19
4.5	Motive debarasare necorespunzătoare – obicei necuvenit	19
5.	Comportamentul consumatorilor cu privire la debarasare – Baterii portabile	20
5.1	Ultima înlocuire/ încetare utilizare	20
5.2	Modalități de debarasare utilizate	21
5.3	Motive păstrare/ hibernare	22
5.4	Motive debarasare necorespunzătoare – obicei necuvenit	22
6.	Facilitatea mijloacelor de colectare/ debarasare	24
7.	Formulele optime de incentive-uri în vederea debarasării	25
7.1	Stimulent financiar vs. depozit	25
7.2	Stimulent financiar ca factor de motivare – valoarea minimă de motivare	Error! Bookmark not defined.
7.3	Stimulent financiar ca factor de motivare – modalități de oferire	Error! Bookmark not defined.
7.4	Depozit ca factor de motivare – valoarea maximă acceptată	Error! Bookmark not defined.
7.5	Percepția asupra costurilor de colectare și reciclare	25
8.	Obiceiuri și atitudini referitoare la debarasarea aparatelor electrice mici și a bateriilor portabile	27
8.1	Percepția implicării pentru a trăi într-un mod prietenos cu mediul	27
8.2	Obiceiuri și atitudini privind debarasarea	27
9.	Concluzii	30

Raport realizat de :

GBD Research

E-mail: office@gbd-research.ro

Phone: (+4) 031.102.09.68

Romania

Website: <https://gbd-research.ro/>

Alexandru Larionescu

(alexandru.larionescu@gbd-research.ro)

Cu sprijinul: ECOTIC

E-mail: office@ecotic.ro

Phone: (+4) 031.805.57.43

Romania

Website: <https://www.ecotic.ro/>

Dragos Calduraru

(dragos.calduraru@ecotic.ro)

Colectarea datelor s-a realizat de către GBD Research în octombrie 2023 pe un eșantion de 1500 de respondenți.

1. Despre studiul de piață

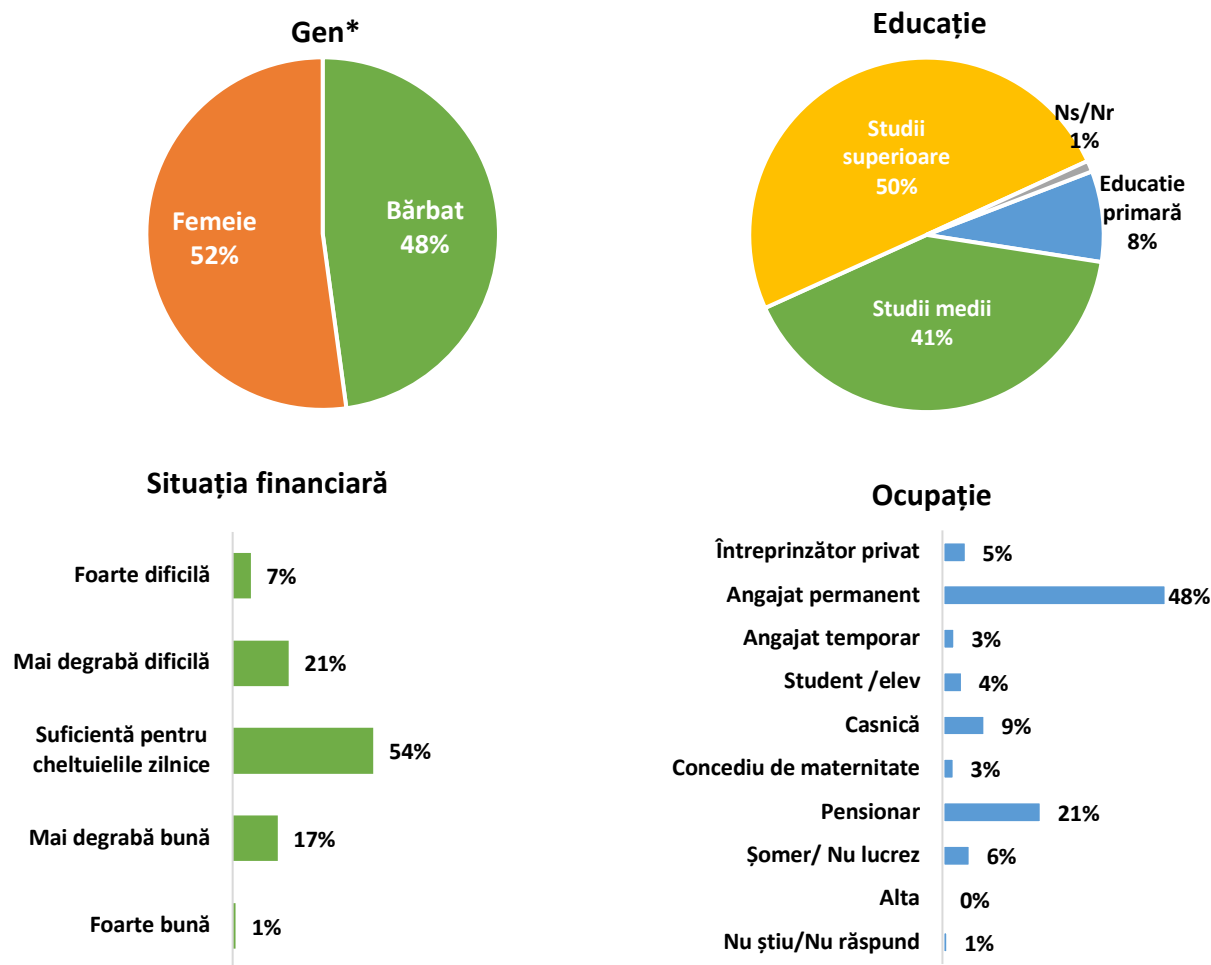
Pentru a înțelege obiceiurile și atitudinea populației din România în ceea ce privește deșeurile de echipamente de mici dimensiuni și baterii portabile, la solicitarea Asociației ECOTIC, a fost efectuat un sondaj în rândul populației luând în considerare un eșantion reprezentativ pentru întreaga țară.

Sondajul a avut ca **obiectiv principal**:

- **Evaluarea obiceiurilor și atitudinii populației din Romania în ceea ce privește DEEE & DBA portabile, precum și identificarea formulilor optime de motivare în vederea debarasării acestora.**

A fost realizat un sondaj de tip CAWI (Computer Assisted Web Interviewing - sondaj pe baza de Panel Online) pe un eșantion de 1500 persoane selectate aleatoriu din cadrul panelului online GBD Research Romania.

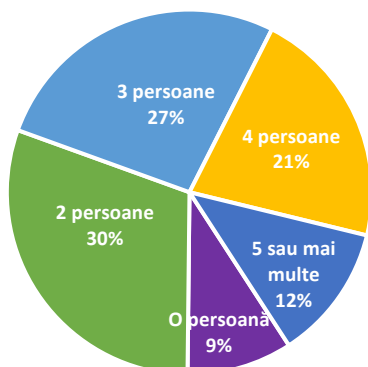
Structura eșantionului pe criterii demografice este descrisă în figurile de mai jos.

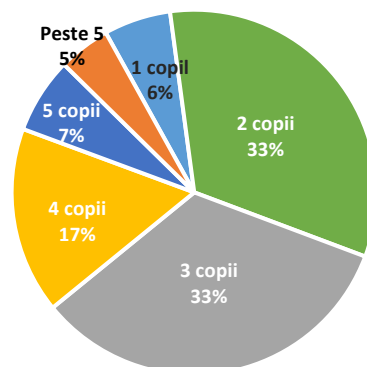
*Notă: Toate procentele și mediile din această prezentare sunt raportate la numărul de răspunsuri valide pentru fiecare întrebare.

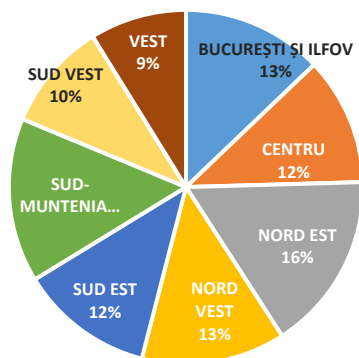
Persoane per gospodărie

Copii per gospodărie

Regiune de dezvoltare

Mediu

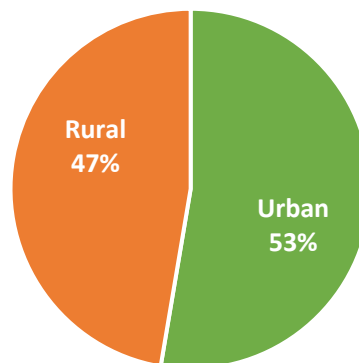

Figura 1: Descrierea eșantionului din sondaj (1500 interviuri individuale).

Sondajul s-a bazat pe următoarele categorii de produse:

- **Aparate electrice mici**, inclusiv telefon smartphone, tabletă, laptop;
- **Baterii portabile** (toate bateriile uzuale precum AA, AAA etc, dar și bateriile de tip pastilă, cele pe care le putem găsi în interiorul smartphone-urilor, laptopurilor, etc.).

2. Gradul de informare a populației în legătură cu debarasarea aparatelor electrice mici și a bateriilor portabile

2.1 Cunoașterea opțiunilor de debarasare corectă

Cunoașterea opțiunilor de debarasare corectă în rândul populației este ușor mai mare în ceea ce privește bateriile portabile decât aparatele electrice mici, 16% dintre persoanele intervievate menționând că știu opțiunile de debarasare corectă a bateriilor portabile în foarte mare măsură, în timp ce în cazul aparatelor electrice mici ponderea este de doar 10% din populație.

O pondere mare din populație au menționat că știu opțiunile de debarasare corectă doar într-o oarecare măsură (38% în cazul aparatelor electrice mici și respectiv 33% în cazul bateriilor portabile). Cei care cunosc aceste opțiuni în foarte mică măsură sunt în proporție de 17% în cazul aparatelor electrice mici și 15% în cazul bateriilor portabile, iar 5% și respectiv 3% din populație nu cunosc deloc aceste opțiuni.

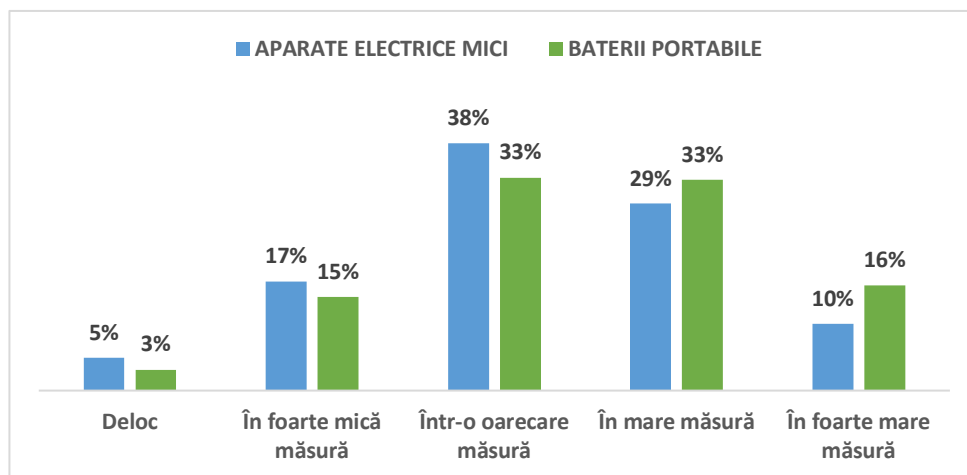

Figura 2: Cunoașterea opțiunilor de debarasare corectă

Analizând gradul de cunoaștere a opțiunilor de debarasare corectă pe categorii de gen și vârstă se observă pentru aparatele electrice mici un nivel de cunoaștere mai ridicat în rândul bărbaților decât în rândul femeilor (43% dintre bărbați și 36% dintre femei cunosc în mare sau foarte mare măsura opțiunile de debarasare corectă a aparatelor electrice mici) și în rândul celor cu vârsta cuprinsă între 30 și 44 de ani (47%). În cazul bateriilor portabile gradul de cunoaștere este mai mare în rândul celor cu vârsta între 30 și 44 de ani (54% dintre cei cu vârsta cuprinsă în acest segment cunosc în mare sau foarte mare măsura opțiunile de debarasare corectă a bateriilor portabile) dar și a celor cu vârsta peste 55 de ani (52%).

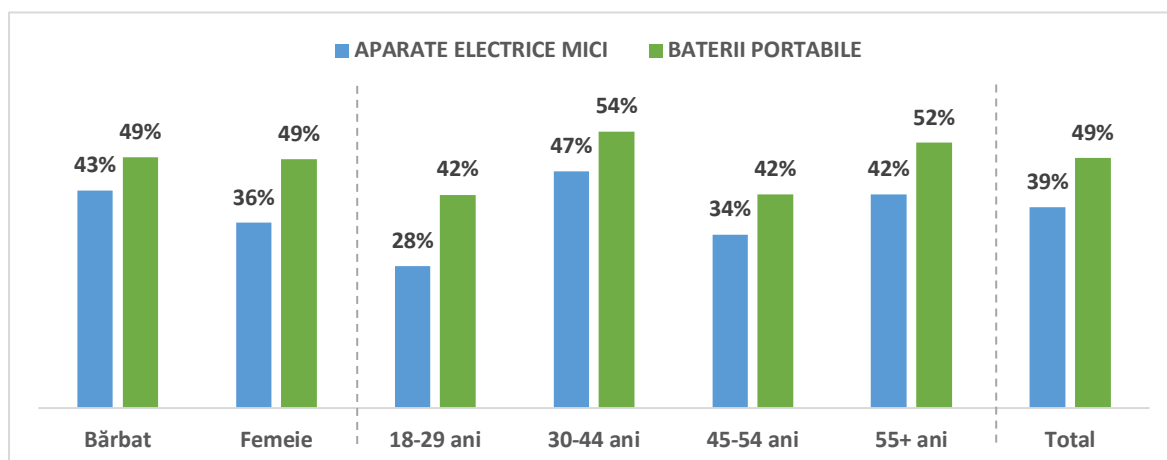

Figura 3: Cunoașterea opțiunilor de debarasare corectă – Cunoaștere în mare/ foarte mare măsură – Analiza pe gen și vârstă

Pe regiuni de dezvoltare se constată un grad de cunoaștere a opțiunilor de debarasare corectă a bateriilor portabile mai mare în regiunile Sud-Muntenia (57% dintre cei care locuiesc în regiunea Sud-Muntenia cunosc în mare sau foarte mare măsura opțiunile de debarasare corectă a bateriilor portabile) și Vest (57%).

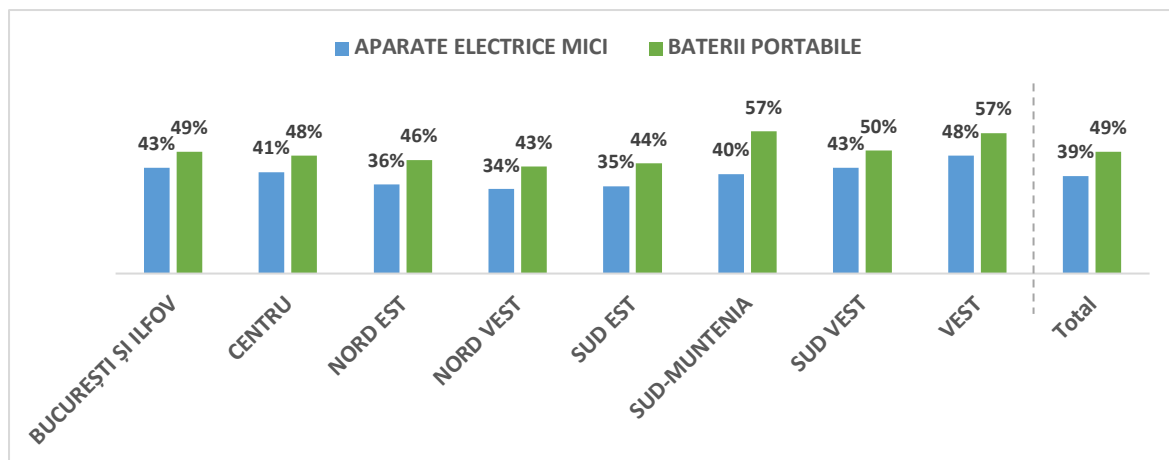

Figura 4: Cunoașterea opțiunilor de debarasare corectă – Cunoaștere în mare/ foarte mare măsură – Analiza pe regiuni

În cazul ambelor categorii de produse, aparate electrice mici și baterii portabile, gradul de cunoaștere a opțiunilor de debarasare corectă este mai mare în rândul celor cu studii superioare sau cel puțin studii medii și în cazul celor cu o situație financiară bună (mai degrabă bună sau foarte bună).

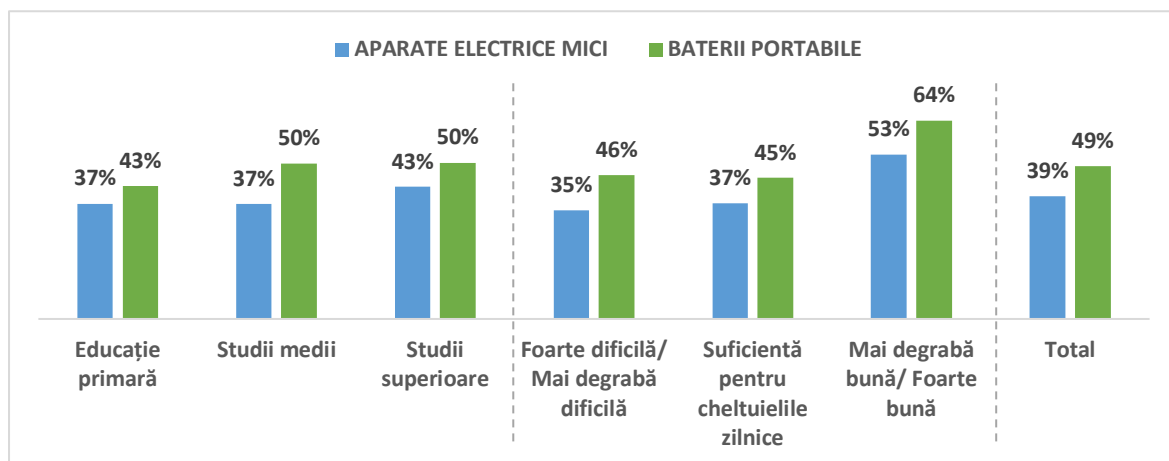

Figura 5: Cunoașterea opțiunilor de debarasare corectă – Cunoaștere în mare/ foarte mare măsură – Analiza pe educație și situație financiară

În opinia a peste jumătate dintre respondenți, aparatele electrice mici (65%) și bateriile portabile (63%) ar trebui să fie debarasate la magazinele unde se vând astfel de produse, aparate electrice mici și respectiv baterii portabile. Pentru aparatele electrice mici, alte opțiuni de debarasare ar trebui să fie centrele de colectare ale primăriei/ salubrității (în opinia a 49% dintre respondenți) și la recipientele și containerele dedicate din locurile publice (41%).

Pentru bateriile portabile, alte opțiuni de debarasare ar trebui să fie recipientele și containerele dedicate din locurile publice (52%) și la centrele de colectare ale primăriei/ salubrității (43%).

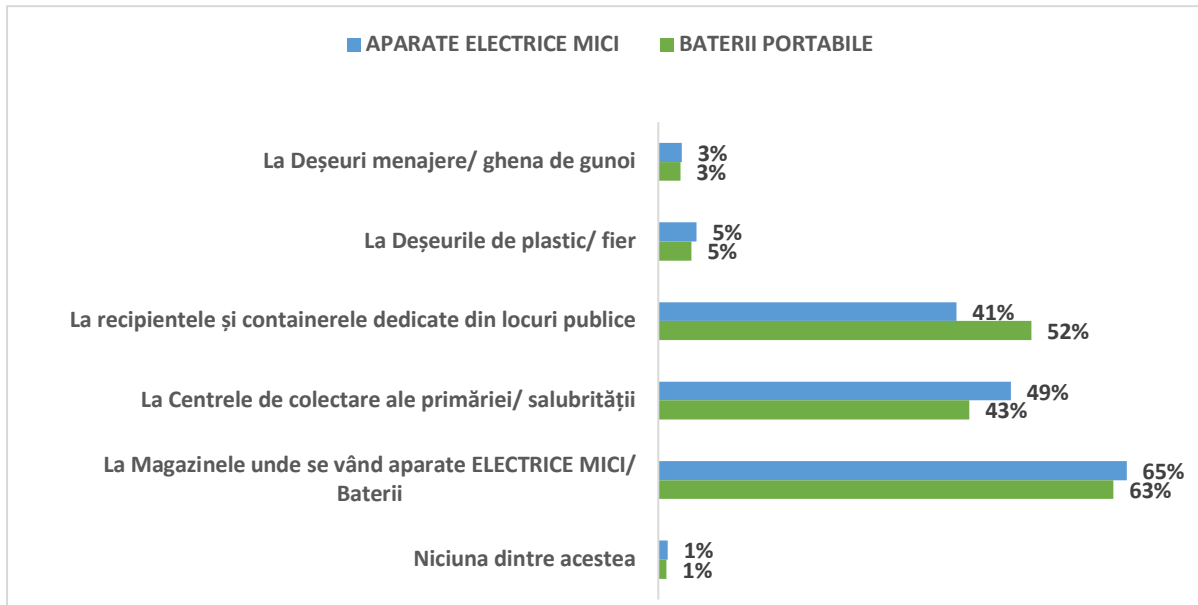

Figura 6: Cunoașterea opțiunilor de debarasare corectă – variante de debarasare corectă

2.2 Cunoașterea politicilor de debarasare corectă

Debarasarea prin intermediul magazinelor mari este mai cunoscută în rândul populației pentru ambele categorii de produse care fac obiectul acestui studiu decât cea prin intermediul magazinelor mici.

În cazul aparatelor electrice mici, în opinia a 54% dintre respondenți magazinele MARI/ retaileri de electronice și electrocasnice sunt obligate prin lege să primească de la oameni deșeurile de APARATE ELECTRICE MICI chiar dacă aceștia nu cumpără un produs nou similar, în timp ce doar 40% consideră că magazinele MICI de electronice și electrocasnice au această obligație.

În cazul bateriilor portabile, în opinia a 62% dintre respondenți magazinele MARI/ retaileri care vând BATERII PORTABILE sunt obligate prin lege să le preia de la oameni, în timp ce doar 48% consideră că magazinele MICI care vând BATERII PORTABILE au această obligație.

Magazinele MARI/ retaileri de electronice și electrocasnice sunt obligate prin lege să primească de la oameni deșeurile de APARATE ELECTRICE MICI chiar dacă aceștia nu cumpără un produs nou similar

Magazinele MICI de electronice și electrocasnice sunt obligate prin lege să primească de la oameni deșeurile de APARATE ELECTRICE MICI chiar dacă aceștia nu cumpără un produs nou similar

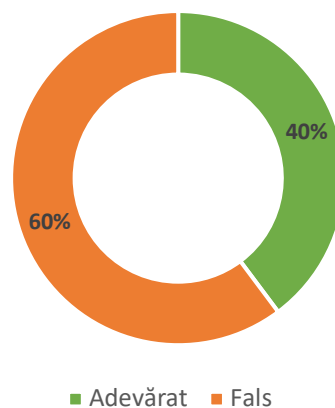
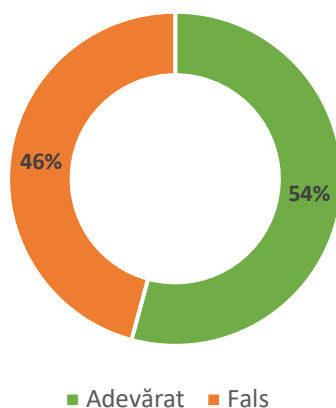
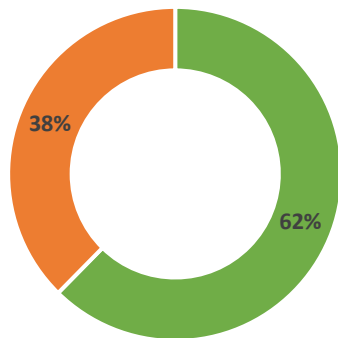

Figura 7: Cunoașterea politicilor de debarasare corectă - Aparate electrice mici

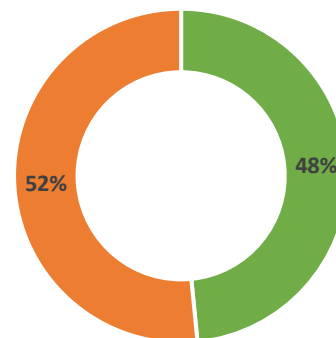

Magazinele MARI/retaileri care vând BATERII PORTABILE sunt obligate prin lege să le preia de la oameni

Magazinele MICI care vând BATERII PORTABILE sunt obligate prin lege să le preia de la oameni

■ Adevărat ■ Fals

■ Adevărat ■ Fals

Figura 8: Cunoașterea politicilor de debarasare corectă - Baterii portabile

Politicile de debarasare a aparatelor electrice mici și a bateriilor portabile prin intermediul magazinelor mari sunt mai cunoscute în rândul bărbaților decât în rândul femeilor.

În cazul politicilor de debarasare a bateriilor portabile prin intermediul magazinelor mari există un grad de cunoaștere mai mare în rândul celor cu vârsta de cel puțin 30 de ani. Obligația prin lege a magazinelor mici care vând baterii portabile de a le prelua de la oameni este cunoscută mai mult de către cei cu vârsta de cel puțin 45 de ani.

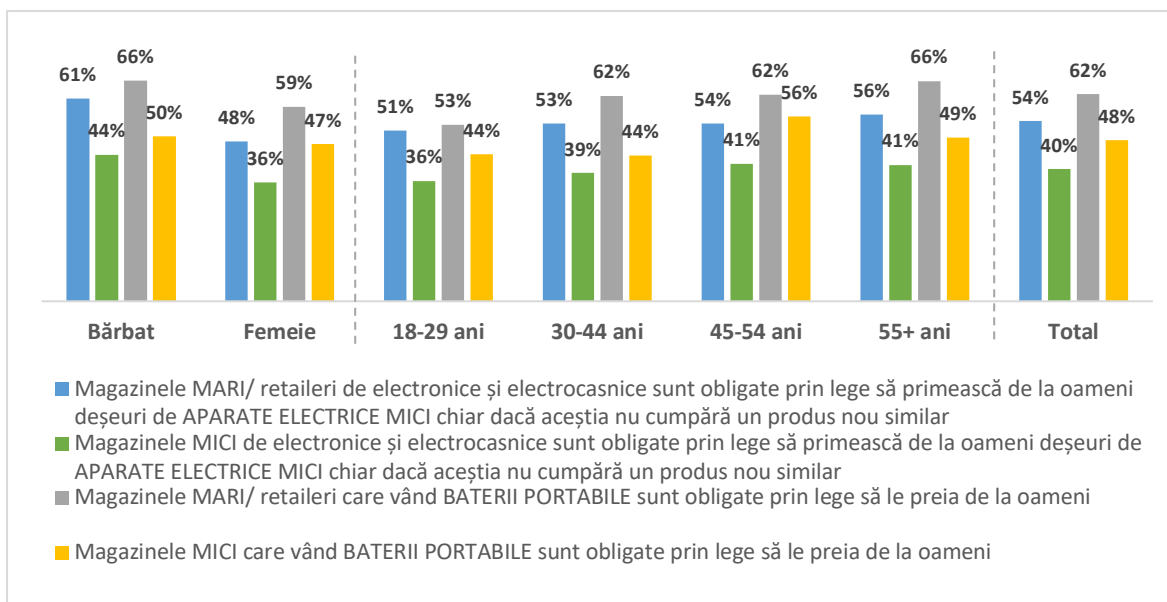

Figura 9: Cunoașterea politicilor de debarasare corectă – Analiza pe gen și vârstă

Politicile de debarasare a aparatelor electrice mici și a bateriilor portabile prin intermediul magazinelor mari sunt mai cunoscute în rândul bărbaților decât în rândul femeilor.

Pe medii de rezidență există o tendință de cunoaștere a politicilor de debarasare prin intermediul magazinelor mari și mici ușor mai mare în rândul celor din mediul urban decât în rândul celor din mediul rural. Diferență semnificativă există în cazul politicii de debarasare a bateriilor portabile prin intermediul magazinelor mari, aceasta fiind cunoscută mai mult în mediul urban (66% în mediul urban vs. 59% în mediul rural).

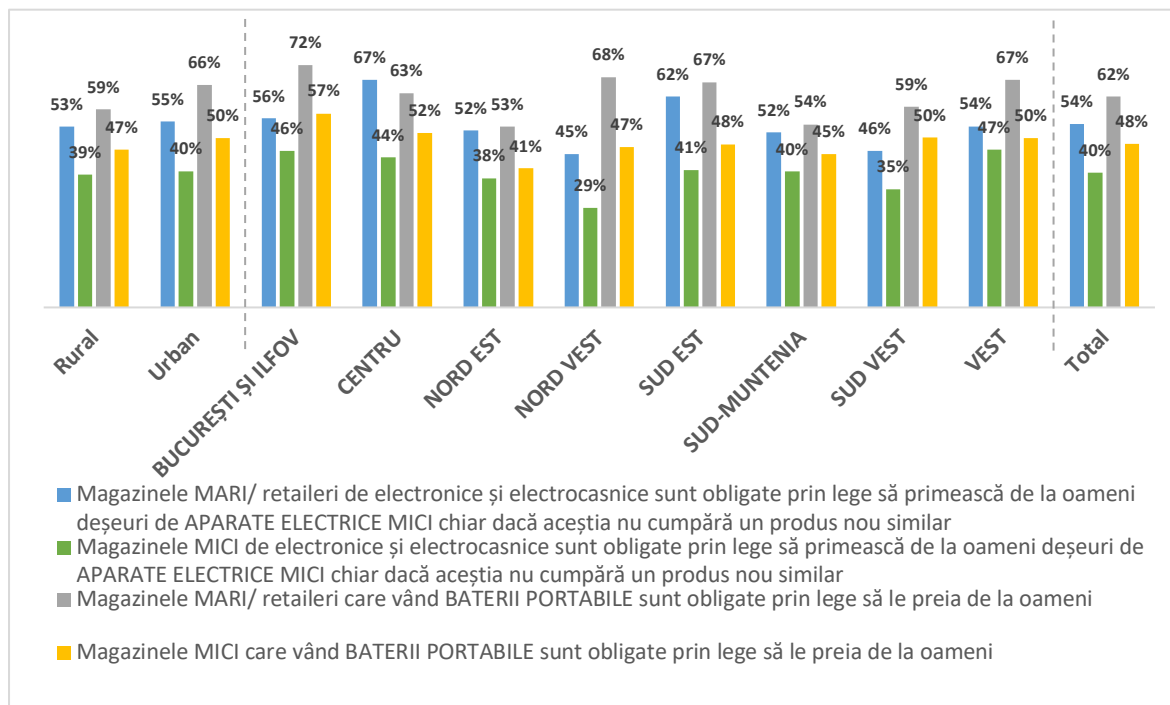

Figura 10: Cunoașterea politicilor de debarasare corectă – Analiza pe medii și regiuni

Politicile de debarasare prin intermediul magazinelor mici sunt mai cunoscute atât pentru aparatele electrice mici cât și pentru bateriile portabile mai mult în rândul celor cu studii medii sau superioare decât a celor cu studii primare/ gimnaziale.

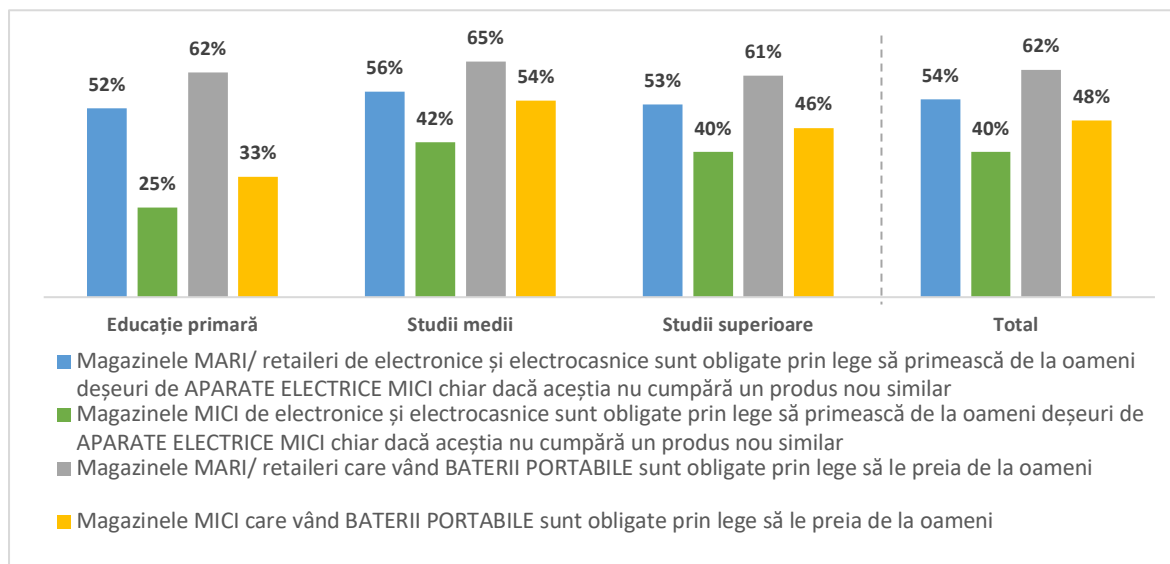

Figura 11: Cunoașterea politicilor de debarasare corectă – Analiza pe educație

3. Comportamentul consumatorilor cu privire la debarasare – Smartphone/ tabletă

3.1 Ultima înlocuire/ încetare utilizare

În cazul produselor de tip smartphone/ tabletă 32% dintre respondenți au făcut ultima înlocuire sau au încetat să mai utilizeze un produs cu mai puțin de 12 luni în urmă iar 35% între 1 și 2 ani în urmă ceea ce reprezintă o frecvență destul de ridicată a înlocuirilor/ debarasărilor.

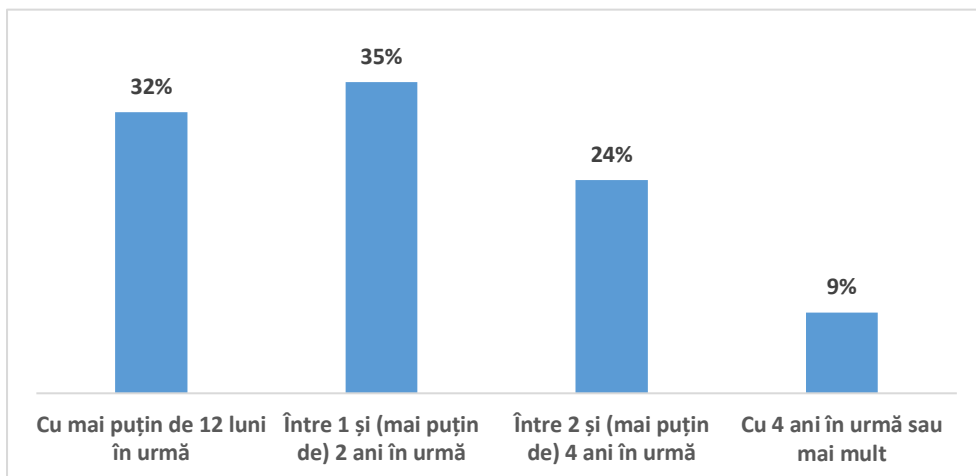

Figura 12: Ultima încetare de utilizare/ ultima înlocuire a unui produs de tip smartphone/ tabletă

3.2 Starea produsului la momentul încetării utilizării/ înlocuirii

Peste jumătate dintre cei care au înlocuit/încetat să utilizeze un smartphone/ tabletă au menționat faptul că produsul avea probleme de funcționare (59%), în timp ce pentru 21% produsul era complet funcțional și pentru 21% dintre respondenți produsul era complet stricat.

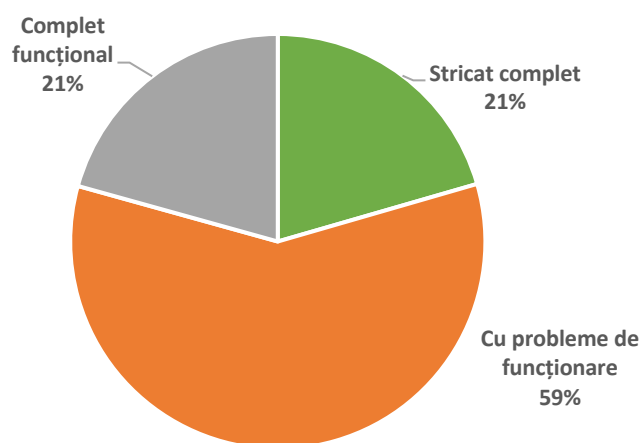

Figura 13: Starea produsului (smartphone/ tabletă) la momentul încetării utilizării/ înlocuirii

3.3 Modalități de debarasare utilizate

Jumătate dintre cei care au înlocuit/ încetat să mai utilizeze un produs de tip smartphone/ tabletă (50%) l-au păstrat acasă. Dintre cei care au ales să îl debaraseze fără a mai păstra produsul acasă (50%), 36% au menționat că au realizat-o într-un mod corect, 9% au avut un obicei necuvenit, iar 55% dintre cei ce s-au debarasat au realizat-o în direcția reutilizării, un aspect benefic economiei circulare (oferit către alte persoane, vândut). Această alegere de debarasare poate fi corelată cu ponderea produselor complet funcționale sau doar cu anumite probleme de funcționare.

Astfel, dintre cei care au debarasat produsul ca deșeu, 80% s-au debarasat corect iar 20% incorect.

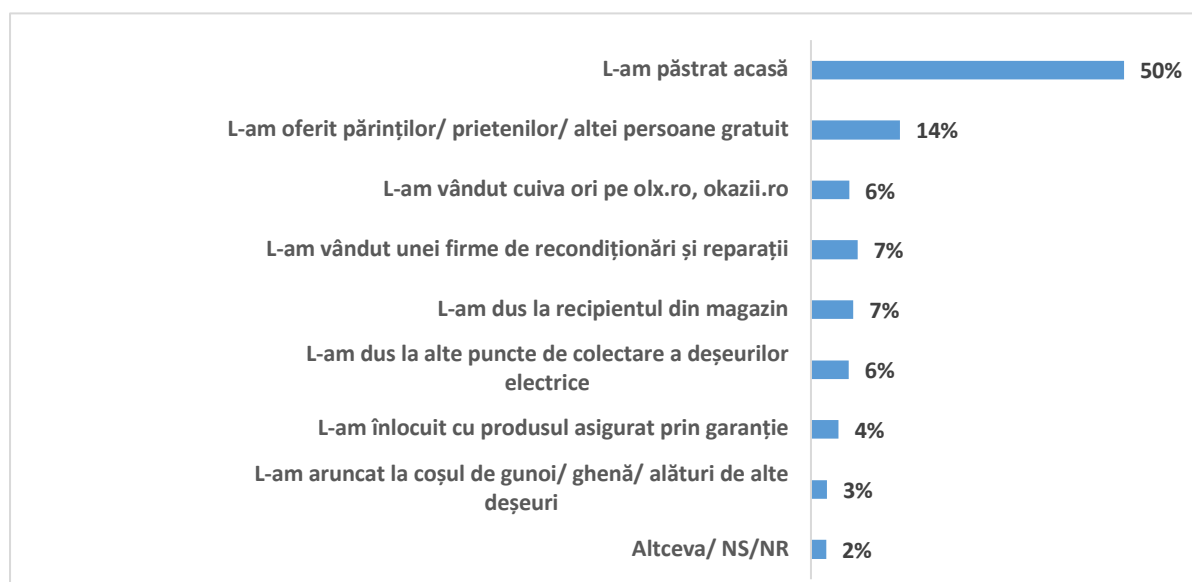

Figura 14: Modalități de debarasare utilizate pentru smartphone/ tabletă

Debarasarea spre reutilizare a fost o variantă aleasă de majoritatea celor care au debarasat un produs complet funcțional (80%), procentul scăzând la 57% în cazul celor care au debarasat un produs cu probleme de funcționare și la doar 21% în cazul celor care au debarasat un produs stricat.

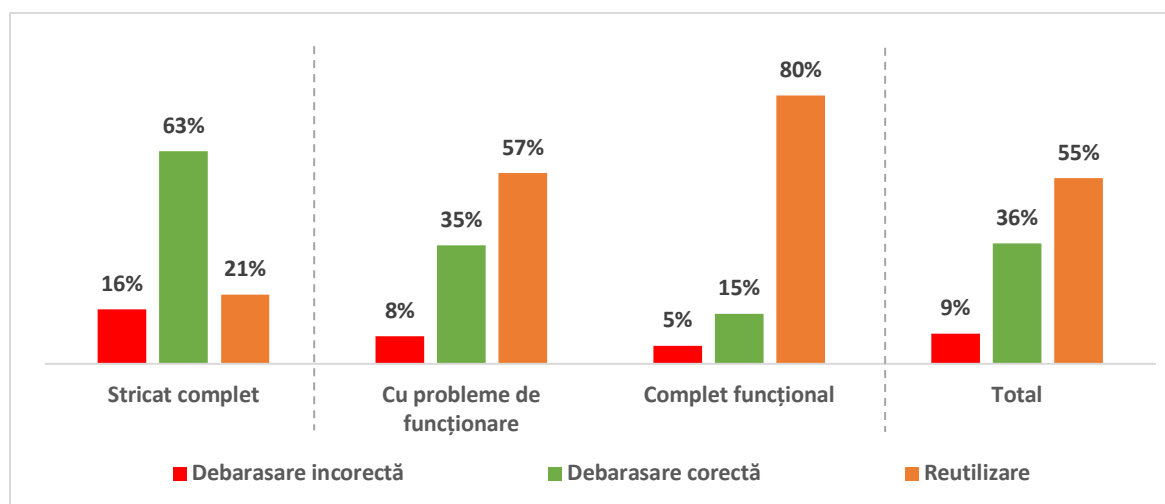

Figura 15: Modalități de debarasare smartphone/ tabletă ca deșeu - Starea de funcționare

Analiza pe gen relevă o pondere mai mare a celor care au ales debarasarea unui smartphone/ tabletă spre reutilizare în cazul femeilor (66%) și în cazul tinerilor (70% în grupa de vârstă de 18-29 de ani).

Debarasarea incorectă este mai des întâlnită în cazul bărbaților (12%) și a segmentelor de vârstă 18-29 de ani și 55 sau peste (9%). Segmentul de vârstă cel mai responsabil este cel de 45-54 de ani.

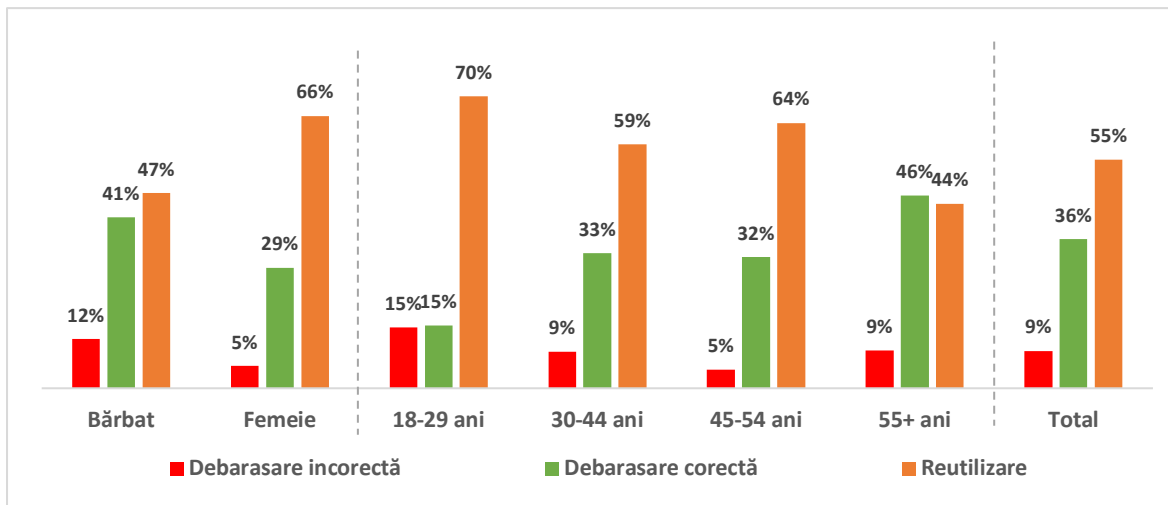

Figura 16: Modalități de debarasare smartphone/ tabletă ca deșeu - Analiza pe gen și vârstă

Analiza pe medii de rezidență și regiuni relevă o pondere mai mare a celor care au ales debarasarea unui smartphone/ tabletă spre reutilizare în cazul celor din mediu urban (62%) și în cazul celor din regiunile București/ Ilfov (70%), Centru (66%), Sud-Est (62%) și Sud-Vest (60%).

Debarasarea incorectă este mai frecventă în cazul regiunii Nord Est (20%), Centru (12%) și Sud Est (12%).

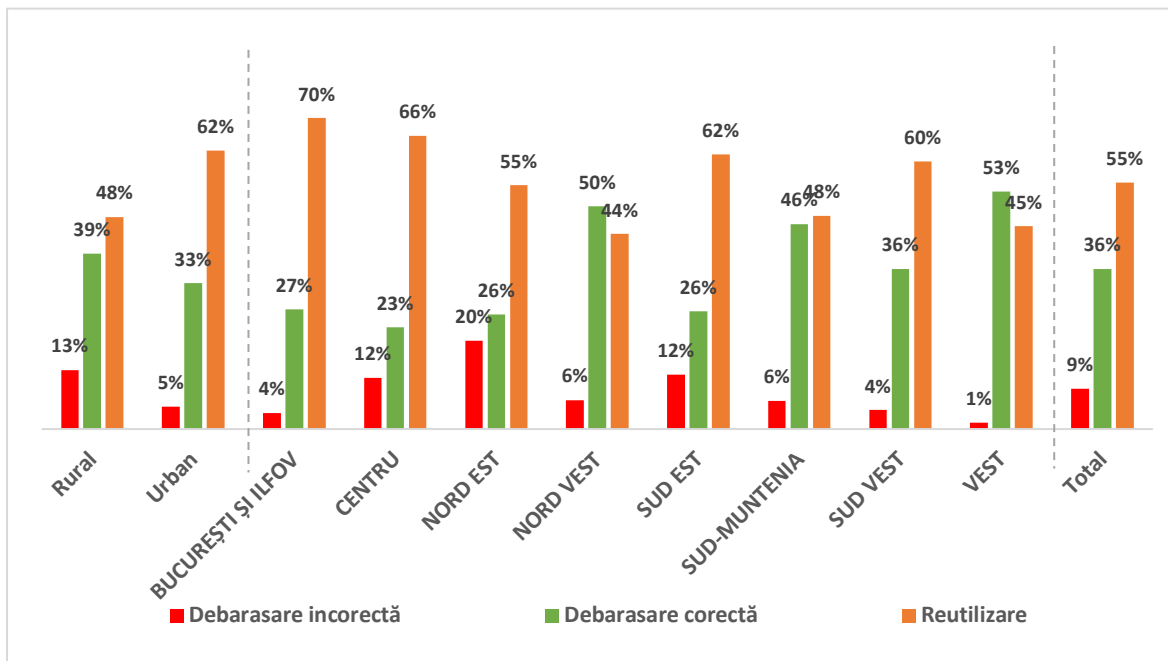

Figura 17: Modalități de debarasare smartphone/ tabletă ca deșeu - Analiza pe medii și regiuni

Analiza pe educație și situația financiară relevă o pondere mai mare a celor care au ales debarasarea unui smartphone/ tabletă spre reutilizare în cazul celor cu studii medii (58%) sau superioare (59%) și în cazul celor cu o situație financiară bună sau foarte bună (61%).

Debarasarea incorectă este mai frecventă în cazul celor cu studii primare (27%) și cu o situație financiară dificilă sau mai degrabă dificilă (18%).

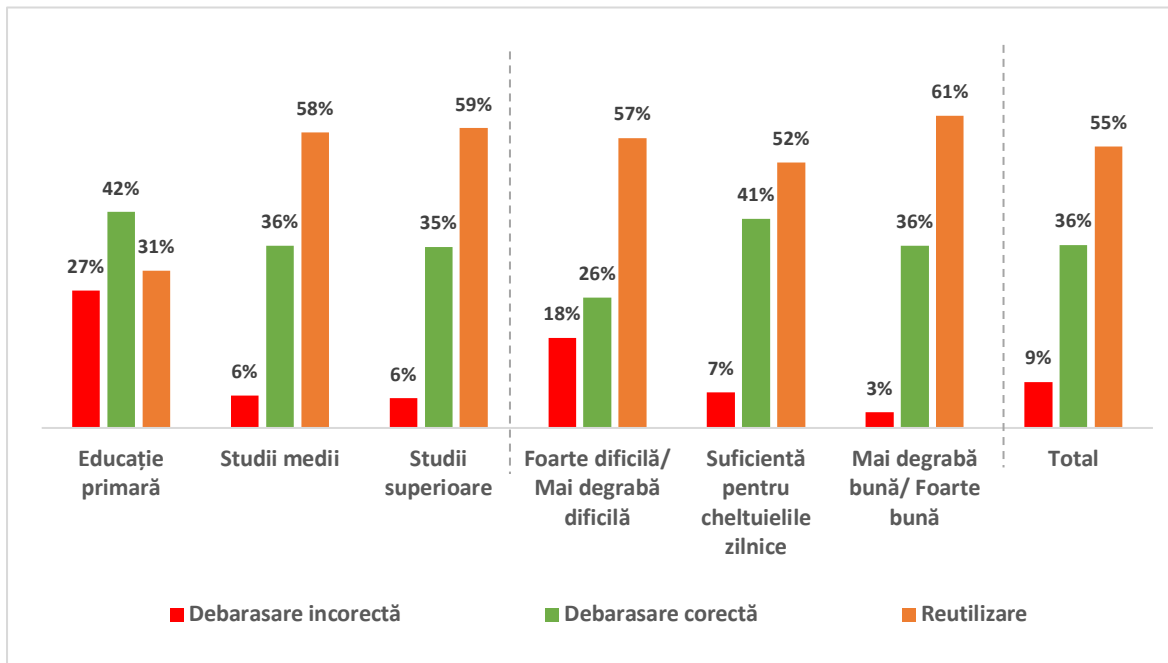

Figura 18: Modalități de debarasare smartphone/ tabletă ca deșeu - Analiza pe educație și situație financiară

3.4 Motive păstrare/ hibernare

În cazul celor care au păstrat produsul acasă (50%), principalul motiv a fost posibilitatea de a fi folosit în continuare, ca rezervă (36%). Printre alte motive principale se regăsesc conținutul de informații/ date personale care trebuie șterse (20%), dar și lipsa punctelor de colectare accesibile (15%).

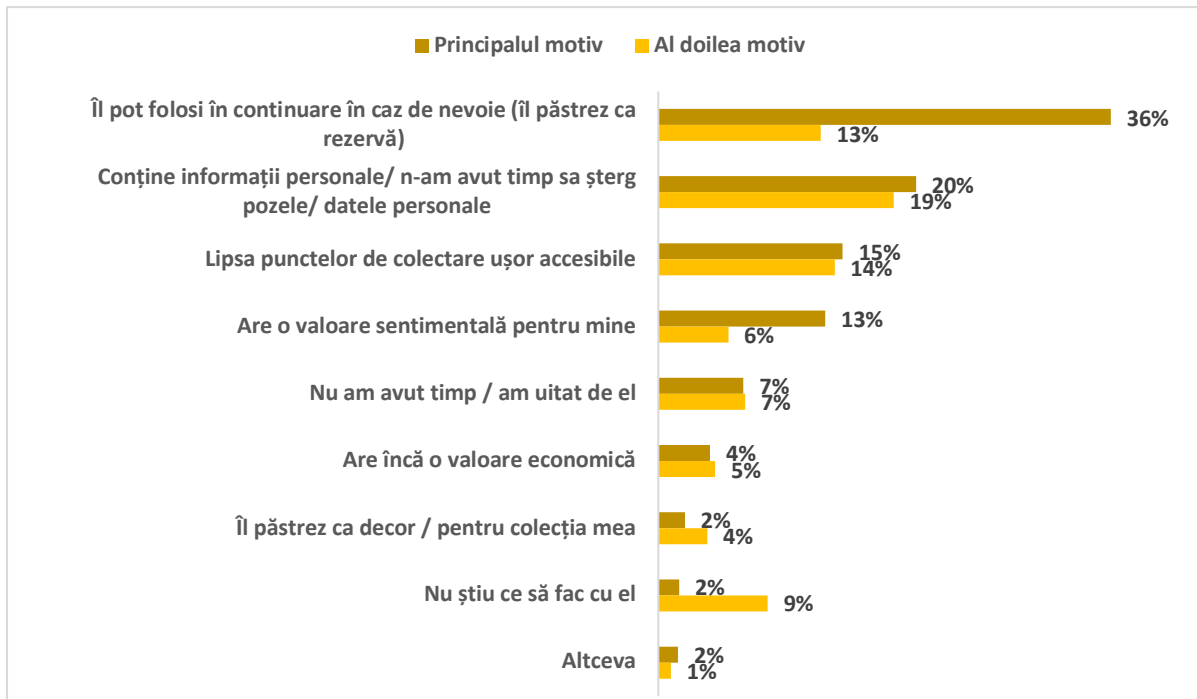

Figura 19: Motive păstrare/ hibernare pentru smartphone/ tabletă

3.5 Motive debarasare necorespunzătoare – obicei necuvenit

În cazul celor care au ales o variantă de debarasare necorespunzătoare (3% din respondenți, 20% din cei ce s-au debarasat ca deșeu) au avut ca motiv în special lipsa punctelor de colectare ușor accesibile (71%).

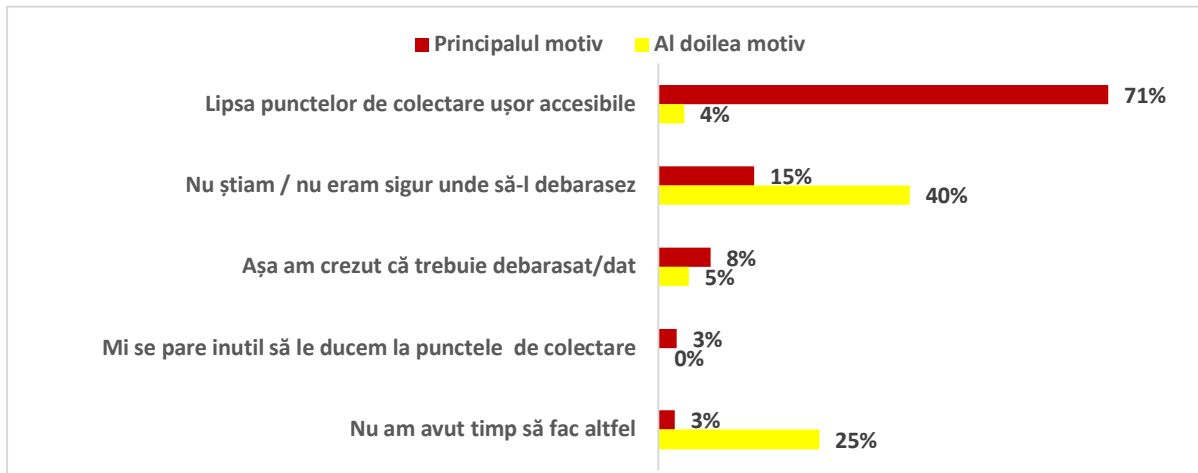

Figura 20: Motive debarasare necorespunzătoare pentru smartphone/ tabletă

4. Comportamentul consumatorilor cu privire la debarasare – Laptop

4.1 Ultima înlocuire/ încetare utilizare

În cazul laptopurilor, 24% dintre respondenți nu au debarasat un astfel de produs până în prezent. 21% dintre respondenți au făcut ultima înlocuire sau au încetat să mai utilizeze un laptop între 1 și 2 ani în urmă, iar 21% cu mai mult de 4 ani în urmă.

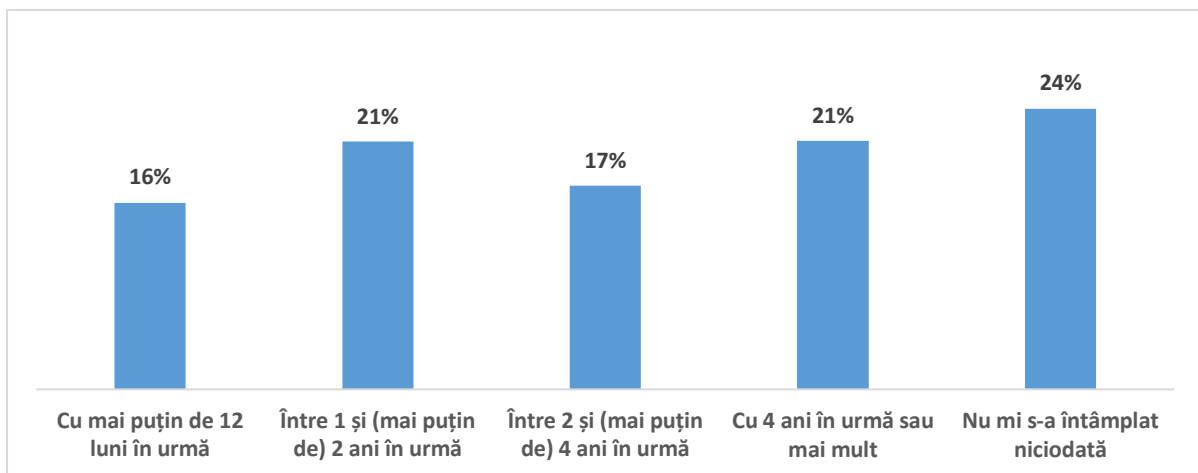

Figura 21: Ultima încetare de utilizare/ ultima înlocuire a unui laptop

4.2 Starea produsului la momentul încetării utilizării/ înlocuirii

Peste jumătate dintre cei care au înlocuit/încetat să utilizeze un laptop au menționat faptul că produsul avea probleme de funcționare (62%), în timp ce pentru 15% produsul era complet funcțional și pentru 23% dintre respondenți produsul era complet stricat.

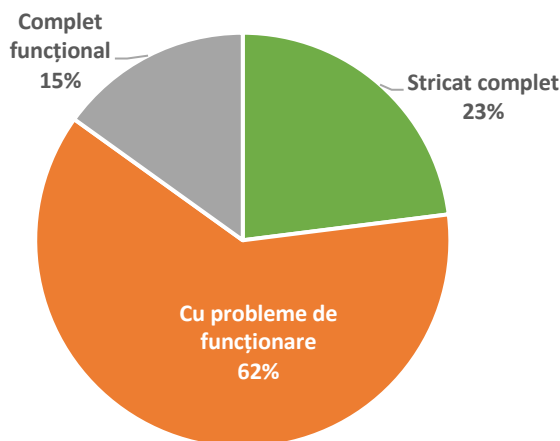

Figura 22: Starea laptopului la momentul încetării utilizării/ înlocuirii

4.3 Modalități de debarasare utilizate

Aproape jumătate dintre cei care au înlocuit/încetat să mai utilizeze un laptop l-au păstrat acasă (48%). 3% dintre respondenți au avut un obicei necuvenit (l-au aruncat la coșul de gunoi/ghenă sau l-au aruncat alături de alte deșeuri), iar o mare parte dintre respondenți l-au oferit altor persoane (12%) sau l-au vândut. 10% dintre respondenți au menționat că l-au dus alte puncte de colectare a deșeurilor electrice.

Astfel, dintre cei care au ales să îl debaraseze fără a mai păstra produsul acasă (52%), 37% au menționat că au realizat-o într-un mod corect, 6% au avut un obicei necuvenit, iar 57% dintre cei ce s-au debarasat au realizat-o în direcția reutilizării, un aspect benefic economiei circulare (oferit către alte persoane, vândut). Această alegere de debarasare poate fi corelată, ca și în cazul produselor de tip smartphone/ tabletă, cu ponderea produselor complet funcționale sau doar cu anumite probleme de funcționare.

Astfel, dintre cei care au debarasat produsul ca deșeu, 87% s-au debarasat corect iar 13% incorect.

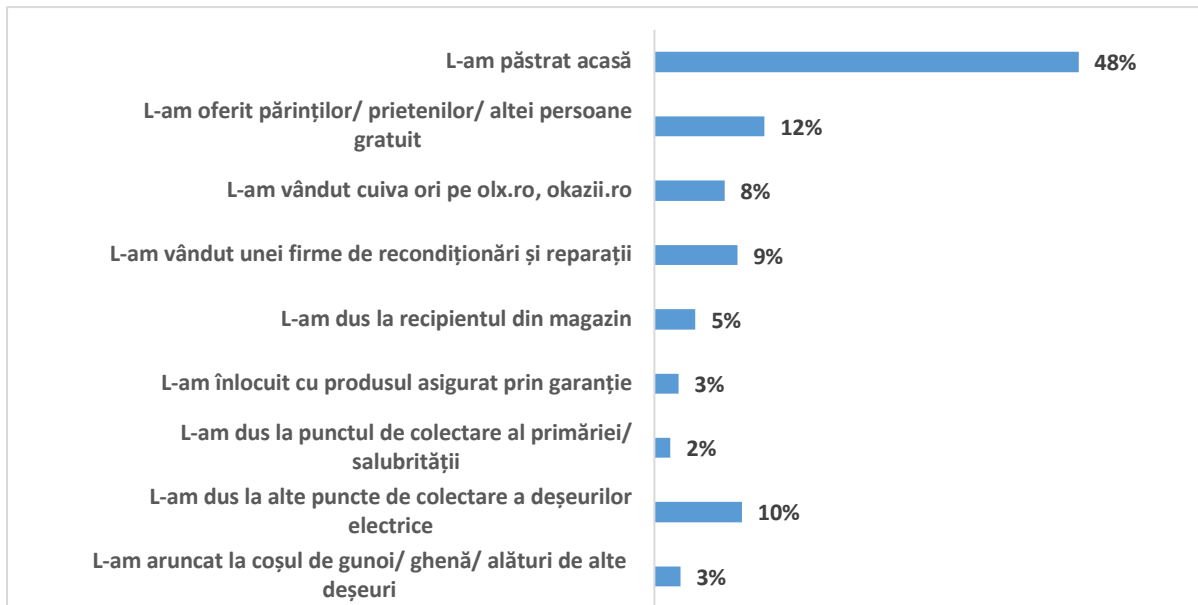

Figura 23: Modalități de debarasare pentru laptop

Debarasarea spre reutilizare a fost o variantă aleasă de majoritatea celor care au debarasat un produs de tip laptop complet funcțional (89%), procentul scăzând la 59% în cazul celor care au debarasat un produs cu probleme de funcționare și la doar 31% în cazul celor care au debarasat un produs stricat.

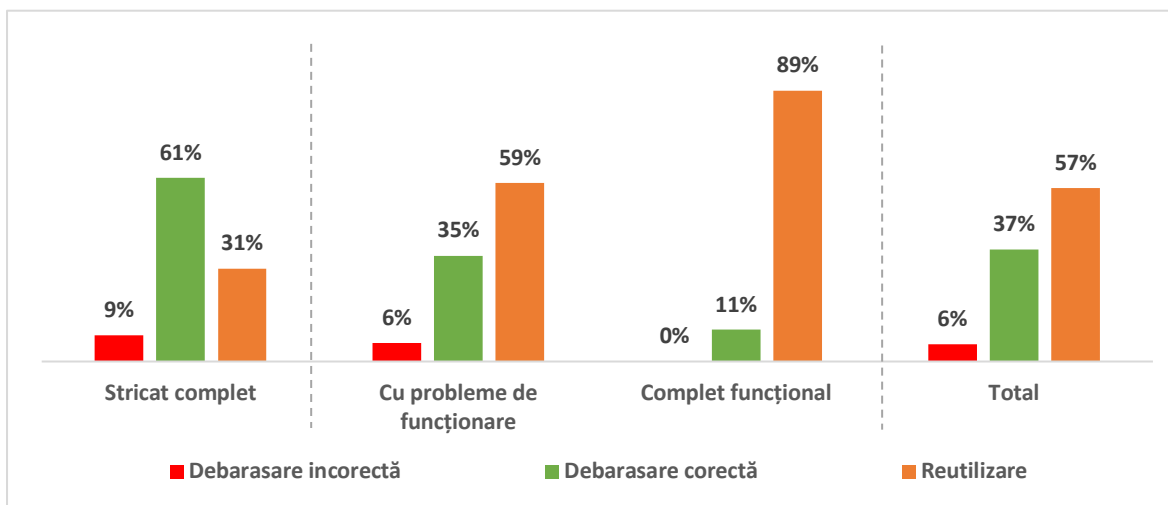

Figura 24: Modalități de debarasare laptop ca deșeu - Starea de funcționare a laptopului

Debarasarea incorectă este mai des întâlnită în cazul femeilor (9%) și a segmentului de vârstă 45-54 ani (15%). Debarasarea spre reutilizare se realizează cu o frecvență mai ridicată în cazul celor de până în 55 de ani, fiind o opțiune ce scade o dată cu vârsta.

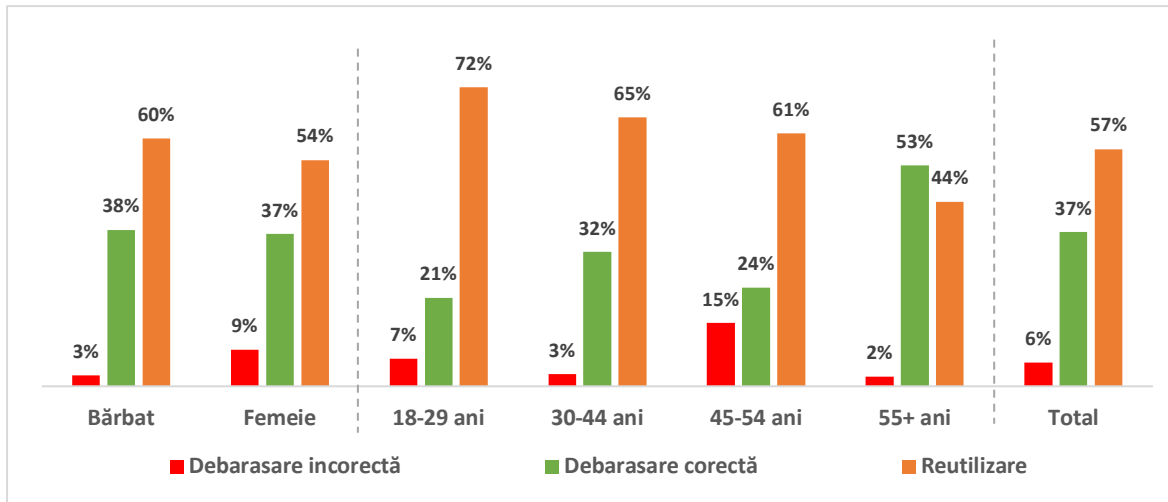

Figura 25: Modalități de debarasare laptop ca deșeu - Analiza pe gen și vârstă

Analiza pe medii de rezidență și regiuni relevă o pondere mai mare a celor care au ales debarasarea unui laptop spre reutilizare în cazul celor din mediu urban (63%) și în cazul celor din regiunile Sud-Est (69%), Sud-Vest (68%) și Nord Est (68%). Debarasarea incorectă este mai frecventă în rural (7%) și în cazul regiunii Sud Vest (24%), Centru (11%) și Nord Est (8%).

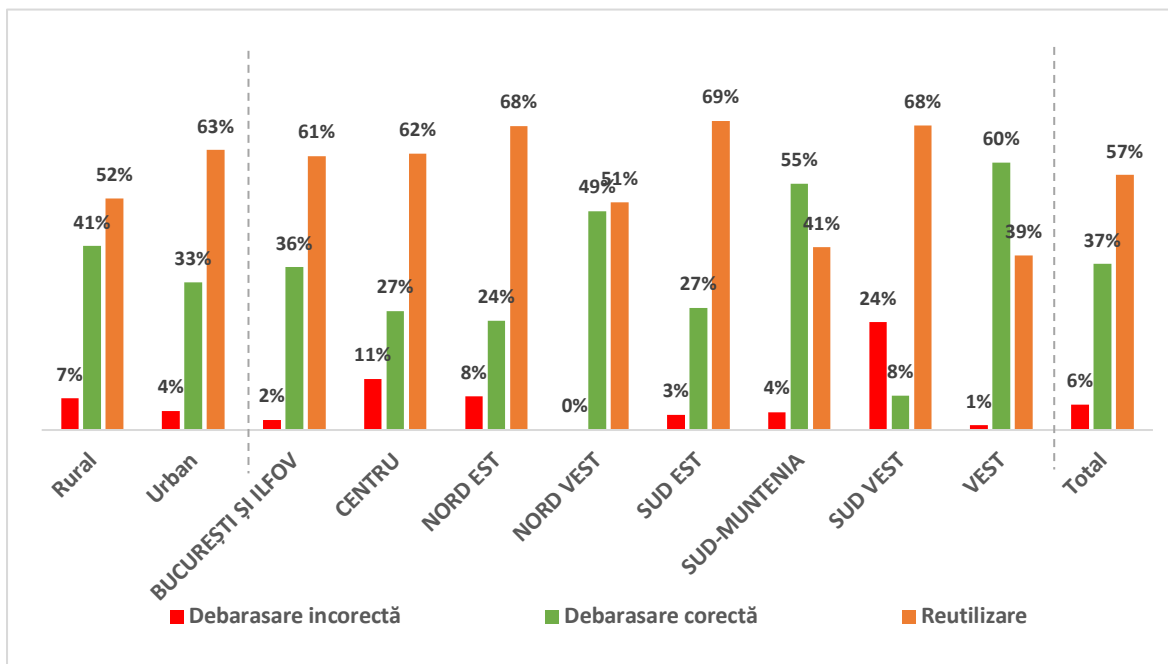

Figura 26: Modalități de debarasare laptop ca deșeu - Analiza pe medii și regiuni

4.4 Motive păstrare/ hibernare

În cazul celor care au păstrat produsul acasă (48%), principalul motiv a fost posibilitatea de a fi folosit în continuare, ca rezervă (33%). Printre alte motive principale se regăsesc conținutul de informații/ date personale care trebuie șterse (24%), dar și lipsa punctelor de colectare accesibile (14%).

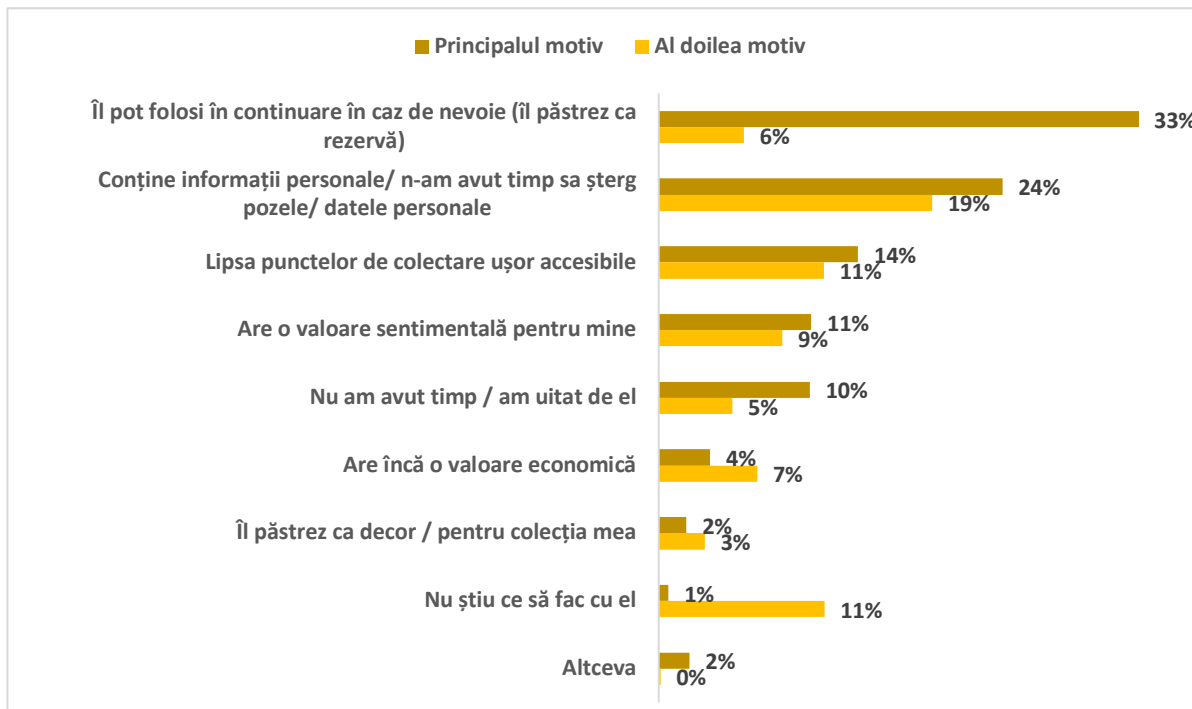

Figura 27: Motive păstrare/ hibernare pentru laptop

4.5 Motive debarasare necorespunzătoare – obicei necuvenit

În cazul celor care au ales o variantă de debarasare necorespunzătoare (3% din respondenți, 13% din cei ce au debarasat ca deșeu), nu au dat importanță modalității de debarasare (29%), au considerat inutil predarea la punctele de colectare (26%) sau au avut ca motiv lipsa punctelor de colectare ușor accesibile (24%). Se poate observa un scepticism în rândul utilizatorilor de astfel de produse în privința debarasării corecte, lipsa importanței modalității de debarasare.

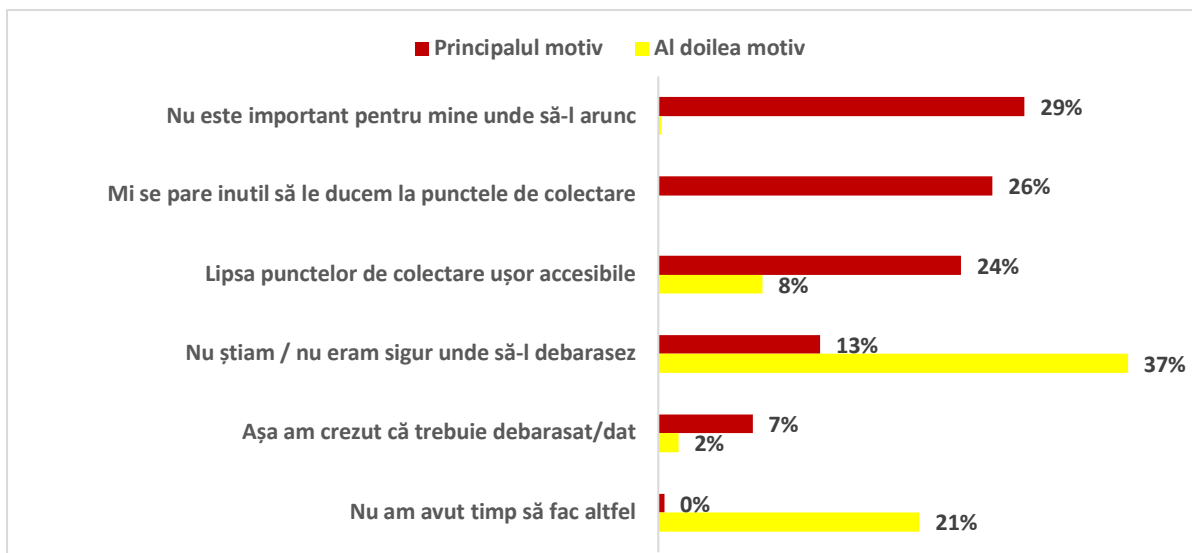

Figura 28: Motive debarasare necorespunzătoare pentru laptop

5. Comportamentul consumatorilor cu privire la debarasare – Baterii portabile

5.1 Ultima înlocuire/ încetare utilizare

În cazul bateriilor portabile 60% dintre respondenți au făcut ultima înlocuire sau au încetat să mai utilizeze un astfel de produs cu mai puțin de 15 luni în urmă, ceea ce reprezintă o frecvență destul de ridicată a înlocuirilor/ debarasărilor.

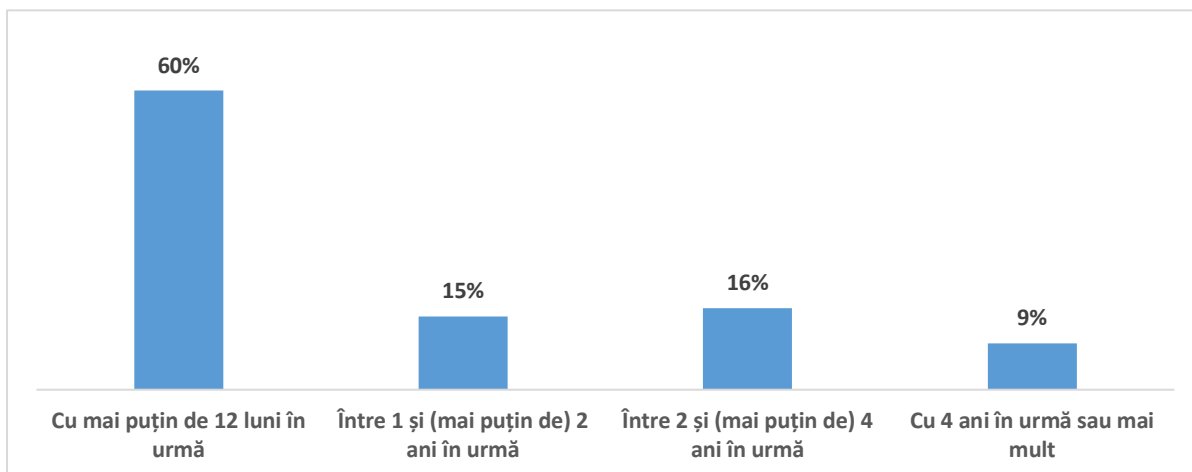

Figura 29: Ultima încetare de utilizare/ ultima înlocuire a unei baterii portabile

5.2 Modalități de debarasare utilizate

O mare parte dintre cei care au debarasat o baterie portabilă au dus-o la un magazin/ centru comercial unde era un recipient special (29%), 27% dintre respondenți au păstrat-o acasă, iar 17% dintre respondenți au dus-o la un magazin de electronice și electrocasnice pentru debarasare. 13% dintre respondenți au avut un obicei necuvenit (l-au aruncat la coșul de gunoi/ghenă sau l-au aruncat alături de alte deșeuri din plastic).

Astfel, dintre cei care au ales să debaraseze o baterie portabilă fără a mai păstra produsul acasă (73%), 18% au menționat că au realizat-o într-un mod incorect.

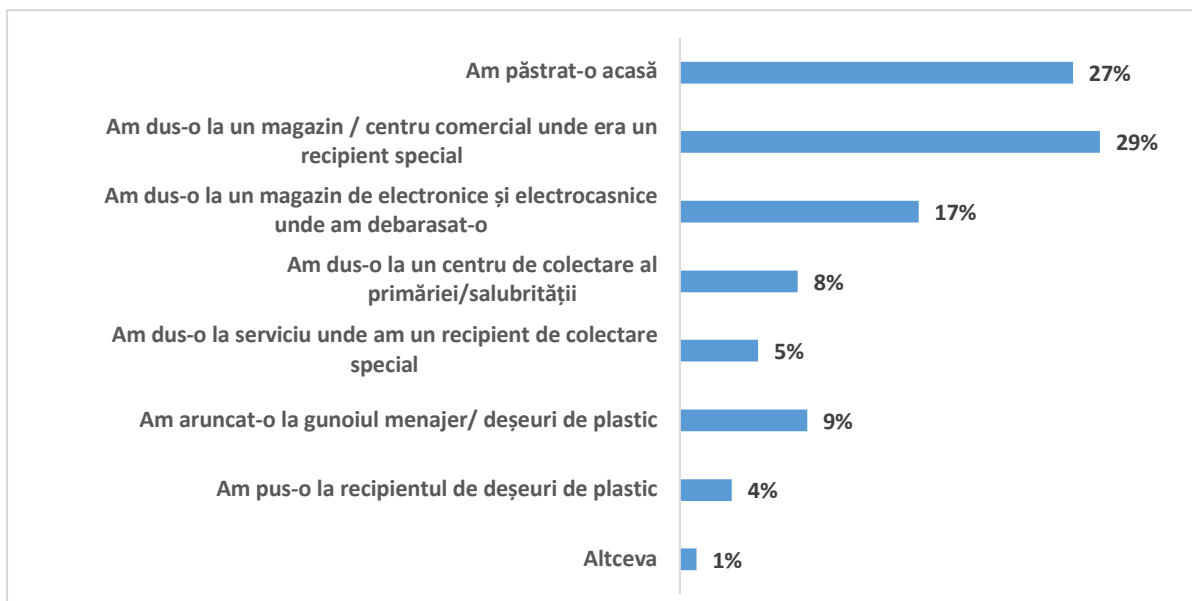

Figura 30: Modalități de debarasare utilizate pentru baterii portabile

Debarasarea incorectă este mai des întâlnită în cazul tinerilor (18-29 ani - 33%).

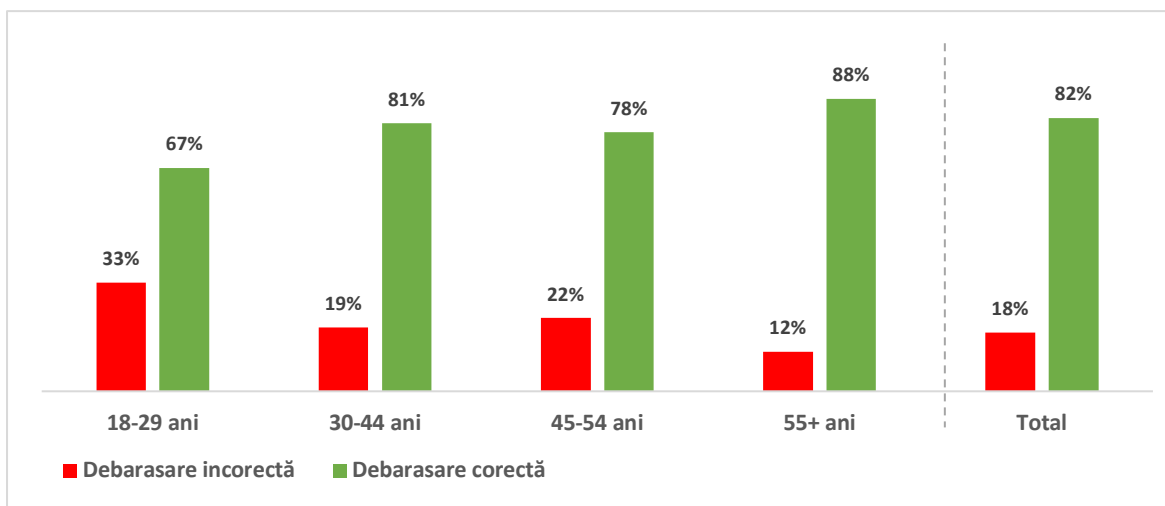

Figura 31: Modalități de debarasare baterie portabilă ca deșeu - Analiza pe vârstă

După nivelul de educație, se poate observa că debarasarea incorectă este mai des întâlnită în cazul persoanelor cu studii primare sau gimnaziale (41%).

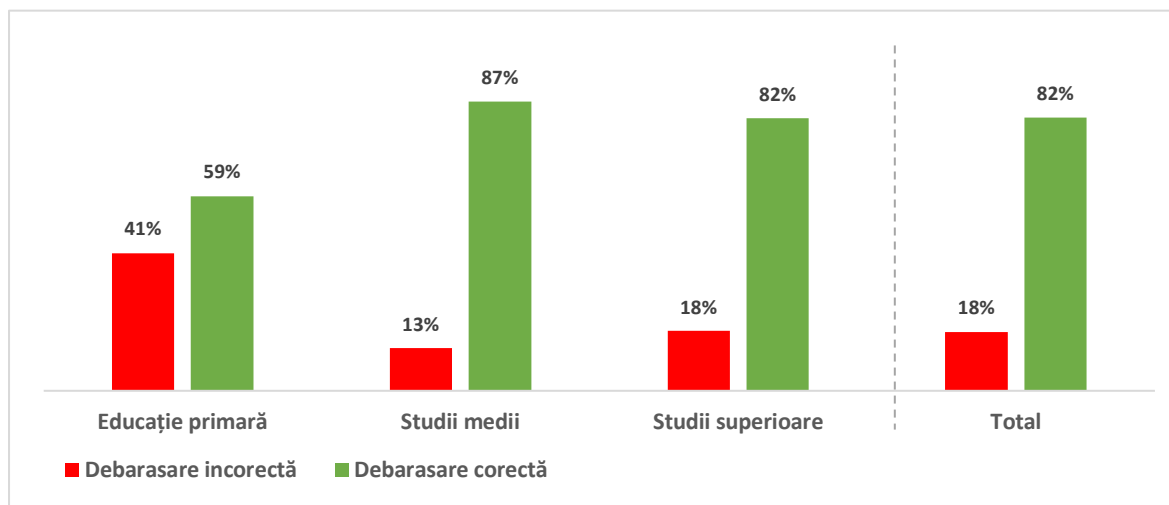

Figura 32: Modalități de debarasare baterie portabilă ca deșeu - Analiza pe educație

5.3 Motive păstrare/ hibernare

În cazul celor care au păstrat produsul acasă (27%) au avut ca principal motiv lipsa punctelor de colectare accesibile (29%). 28% păstrat produsul acasă pentru a fi utilizat în continuare în caz de nevoie, iar 25% au menționat că așteaptă să se strângă mai multe pentru a le duce pe toate o dată la reciclat.

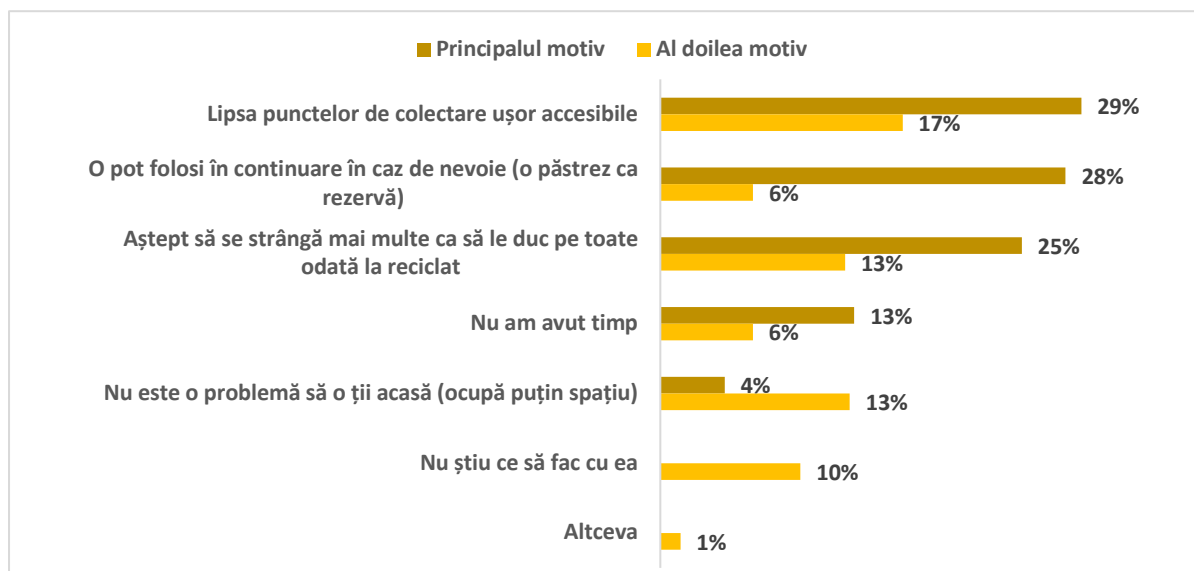

Figura 33: Motive păstrare/ hibernare pentru baterii portabile

5.4 Motive debarasare necorespunzătoare – obicei necuvenit

Lipsa punctelor de colectare/ recipiente dedicate ușor accesibile a fost principalul motiv de debarasare necorespunzătoare pentru 41% dintre cei care au recurs la o debarasare necorespunzătoare, iar lipsa informațiilor referitoare la astfel de locuri de debarasare a reprezentat principalul motiv pentru 27%.

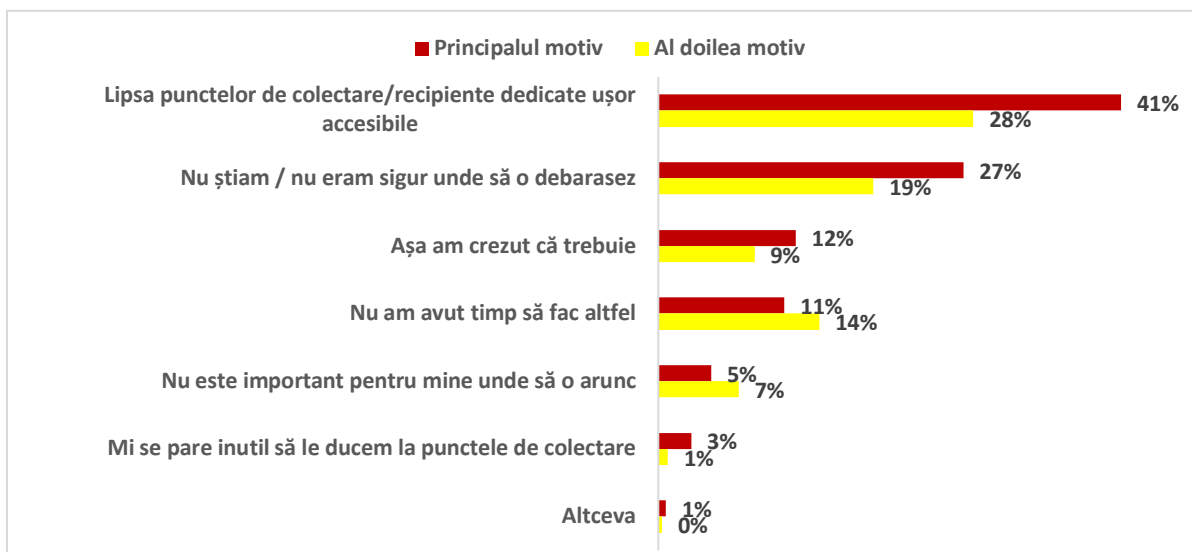

Figura 34: Motive debarasare necorespunzătoare pentru baterii portabile

6. Facilitatea mijloacelor de colectare/ debarasare

Informațiile culese din sondajul de piață indică faptul că cele mai ușoare forme de debarasare sunt: prezența unor recipiente specifice stradale pentru aparate electrice mici și baterii portabile (foarte ușoară pentru 44% dintre respondenți), prezența recipientelor specifice pentru aparate electrice mici și pentru baterii portabile la supermarketuri (40%), preluarea de la ușă de către serviciile de livrare online (36%) și prezența recipientelor specifice pentru aparate electrice mici și pentru baterii portabile la comercianții de electronice și electrocasnice (34%).

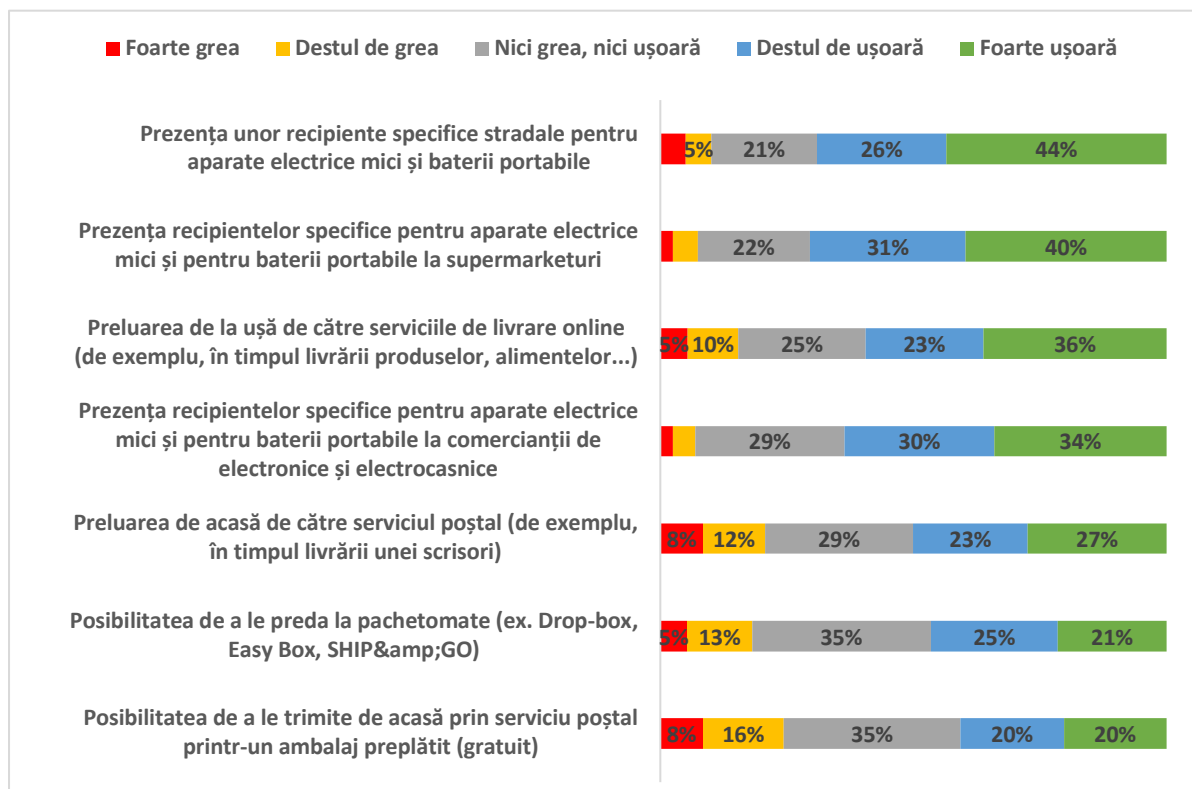

Figura 35: Ușurința modalităților de debarasare a aparatelor electrice mici și a bateriilor portabile

7. Formulele optime de stimulente în vederea debarasării

7.1 Stimulent financiar vs. depozit

Acordarea unui stimulent financiar la debarasarea produselor la punctele speciale pentru deșeuri electrice ar crește disponibilitatea majorității populației pentru o debarasare corespunzătoare (92% în cazul bateriilor portabile, 89% în cazul smartphone/ tabletă și 88% în cazul laptopurilor).

O altă variantă de stimulent financiar este depozitul plătit la achiziție și care poate fi returnat la aducerea unui produs similar la vânzător. Efectul acestuia este mai mic decât în cazul stimulentului financiar pentru toate cele trei categorii de produse incluse în sondaj (72% în cazul bateriilor, 70% în cazul produselor de tip smartphone/ tabletă sau laptop).

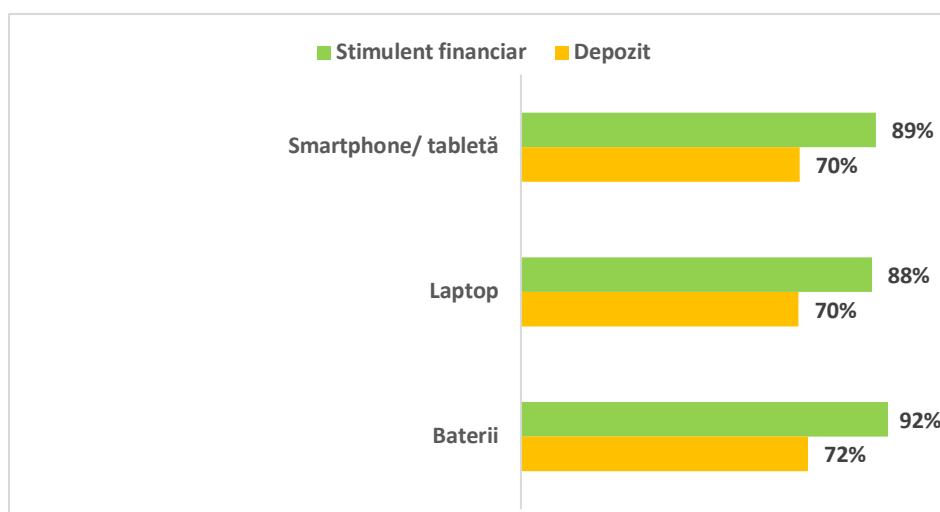

Figura 36: Modalități de motivare în vederea debarasării corespunzătoare

7.2 Percepția asupra costurilor de colectare și reciclare

Întrebați dacă în prețul plătit de consumatori pentru produsele electronice sunt incluse costurile de colectare și reciclare, 41% dintre respondenți au menționat „Da” iar 44% au menționat că nu știu.

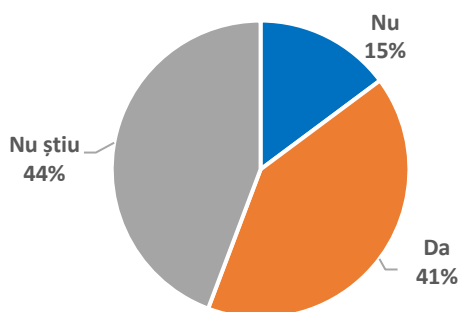

Figura 44: Percepția asupra costurilor de colectare și reciclare – incluse în prețul plătit de consumatori

Întrebați dacă în situația în care ar putea vedea clar suma pe care o plătesc pentru colectare și reciclare la achiziționarea unui produs electronic ar fi mai dispuși să-l predea spre reciclare, 48% dintre respondenți au menționat că „probabil da” iar 33% „cu siguranță da”.

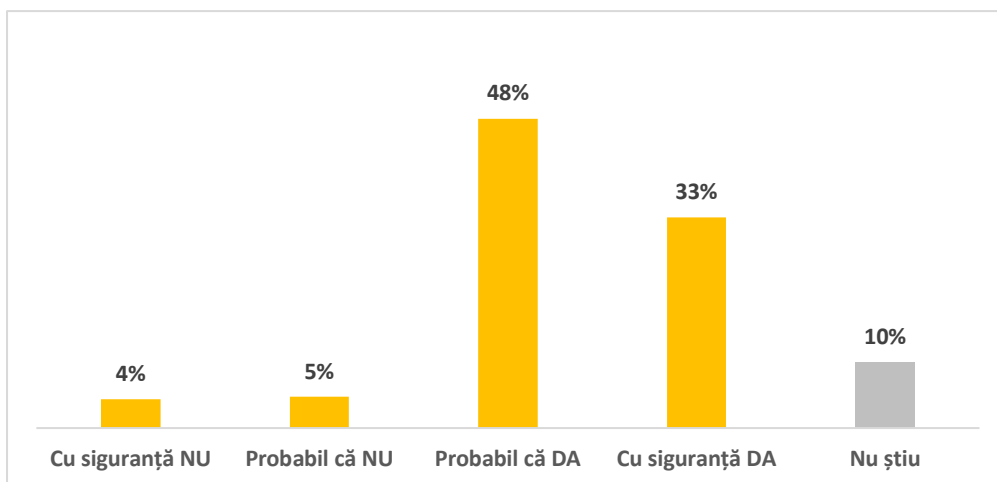

Figura 45: Probabilitate predare spre reciclare în urma vizualizării sumei plătite pentru colectare și reciclare

8. Obiceiuri și atitudini referitoare la debarasarea aparatelor electrice mici și a bateriilor portabile

8.1 Percepția implicării pentru a trăi într-un mod prietenos cu mediul

Peste jumătate dintre respondenți (58%) consideră că într-o oarecare măsură fac ceva concret pentru a trăi într-un mod prietenos cu mediul. Doar 31% consideră că fac acest lucru într-o mare măsură.

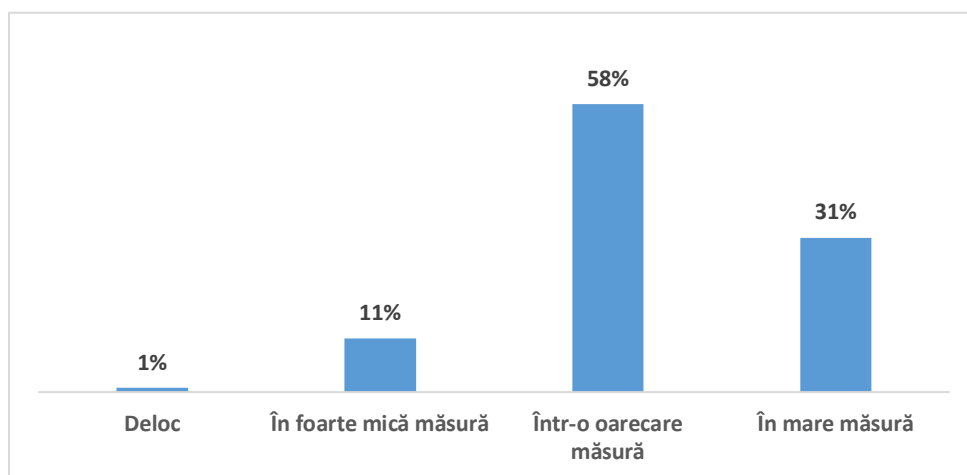

Figura 46: Măsura în care se implică concret pentru a trăi într-un mod prietenos cu mediul

8.2 Obiceiuri și atitudini privind debarasarea

Aproape trei sferturi dintre respondenți consideră că este important pentru ei să predea spre reciclare aparatele electrice mici și bateriile portabile pentru a nu dăuna sănătății umane – 71%, pentru a nu polua mediul – 71% și deoarece sunt o sursă de materii prime valoroase – 65%, însă, în același timp o pondere mare nu sunt de acord cu faptul că ar exista o mulțime de puncte de colectare a bateriilor portabile și electricelor mici în zona lor – 53%, sau că în localitatea lor se colectează de către primărie/salubritate echipamentele electrice mici și baterii portabile – 52%.

Figura 47: Obiceiuri și atitudini privind debarasarea

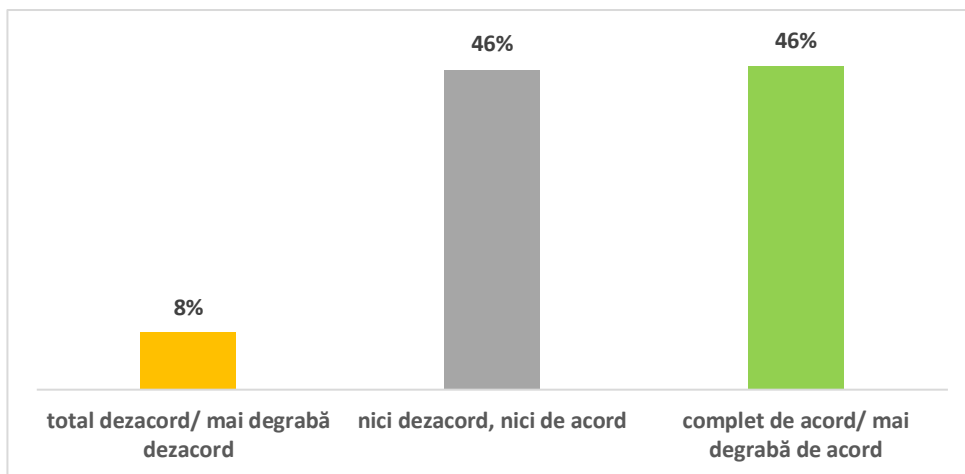

Figura 48: Încrederea în reciclarea corespunzătoare a aparatelor electrice mici și a bateriilor portabile colectate de către primărie/ salubritate – „Am încredere că aparatele electrice mici și bateriile portabile sunt colectate corespunzător”

9. Concluzii

Cunoașterea clară (în foarte mare măsură) a **opțiunilor de debarasare corectă** în rândul populației pentru aparatele electrice mici (inclusiv telefon smartphone, tabletă, laptop) și bateriile portabile (toate bateriile uzuale precum AA, AAA etc, dar și bateriile de tip pastilă, cele pe care le putem găsi în interiorul smartphone-urilor, laptopurilor, etc.) este la un nivel scăzut, de **10% pentru aparatele electrice mici** și respectiv **16% pentru bateriile portabile**. O pondere mare din populație au menționat că știu opțiunile de debarasare corectă doar într-o oarecare măsură (38% în cazul aparatelor electrice mici și respectiv 33% în cazul bateriilor portabile). Cei care cunosc aceste opțiuni în foarte mică măsură sunt în proporție de 17% în cazul aparatelor electrice mici și 15% în cazul bateriilor portabile, iar 5% și respectiv 3% din populație nu cunosc deloc aceste opțiuni.

Pe categorii de populație, se constată un grad de cunoaștere a opțiunilor de debarasare corectă a bateriilor portabile mai mare în regiunile Sud-Muntenia și Vest (57%), în rândul celor cu studii superioare sau cel puțin studii medii și în cazul celor cu o situație financiară bună.

În opinia a peste jumătate dintre respondenți, aparatele electrice mici (65%) și bateriile portabile (63%) ar trebui să fie debarasate la magazinele unde se vând astfel de produse, aparate electrice mici și respectiv baterii portabile. Pentru aparatele electrice mici, alte opțiuni de debarasare ar trebui să fie centrele de colectare ale primăriei/ salubrității (în opinia a 49% dintre respondenți) și la recipientele și containerele dedicate din locurile publice (41%). Pentru bateriile portabile, alte opțiuni de debarasare ar trebui să fie recipientele și containerele dedicate din locurile publice (52%) și la centrele de colectare ale primăriei/ salubrității (43%), însă doar 21% dintre respondenți au fost de acord sau în totalitate de acord cu afirmația „În localitatea mea, se colectează de către primărie/ salubritate echipamente electrice mici și baterii portabile”, și mai puțin de jumătate dintre aceștia au încredere că reciclarea se realizează corespunzător.

Debarasarea prin intermediul magazinelor mari este mai cunoscută în rândul populației pentru ambele categorii de produse care fac obiectul acestui studiu decât cea prin intermediul magazinelor mici și se situează la o valoare puțin peste jumătate dintre respondenți.

În privința obiceiurilor de debarasare, în cazul produselor de tip smartphone/ tabletă ultima debarasare a fost în mare parte a unui produs cu probleme de funcționare (59% dintre cei care au debarasat un astfel de produs) sau complet funcțional (21%). 21% au debarasat un produs complet stricat. În cazul laptopurilor, s-a renunțat la utilizare pentru un produs complet funcțional în cazul a 15% dintre cei care au decis să debaraseze. Cu probleme de funcționare au fost debarasate laptopuri în proporție de 62% dintre respondenți, iar pentru un produs complet stricat în proporție de 23%.

Păstrarea produsului acasă a fost o opțiune aleasă de 50% dintre respondenții care au debarasat un smartphone/tabletă, 48% în cazul unui laptop și 27% în cazul bateriilor portabile.

În cazul celor care au păstrat un smartphone/tabletă acasă (50%), principalul motiv a fost posibilitatea de a fi folosit în continuare, ca rezervă (36%). Printre alte motive principale se regăsesc conținutul de informații/ date personale care trebuie șterse (20%), dar și lipsa punctelor de colectare accesibile (15%). În cazul celor care au păstrat un laptop acasă (48%), principalul motiv a fost posibilitatea de a fi folosit în continuare, ca rezervă (33%). Printre alte motive principale se regăsesc conținutul de informații/ date personale care trebuie șterse (24%), dar și lipsa punctelor de colectare accesibile (14%).

În cazul celor care au păstrat baterii portabile acasă (27%) au avut ca principal motiv lipsa punctelor de colectare accesibile (29%). 28% păstrat produsul acasă pentru a fi utilizat în continuare în caz de nevoie, iar 25% au menționat că așteaptă să se strângă mai multe pentru a le duce pe toate o dată la reciclat.

Aproximativ jumătate (55%) dintre cei ce s-au debarasat un smartphone/tabletă au realizat-o în direcția reutilizării, un aspect benefic economiei circulare (oferit către alte persoane, vândut), iar dintre cei care au debarasat produsul ca deșeu, 80% s-au debarasat corect și 20% incorect. Alegerea de debarasare spre reutilizare poate fi corelată cu ponderea produselor complet funcționale sau doar cu anumite probleme de funcționare.

În cazul laptopurilor, dintre cei care au ales să debaraseze fără a mai păstra produsul acasă (52%), 57% au realizat-o în direcția reutilizării, un aspect benefic economiei circulare (oferit către alte persoane, vândut), iar dintre cei care au debarasat produsul ca deșeu, 87% s-au debarasat corect iar 13% incorect. Alegerea de debarasare spre

reutilizare poate fi corelată, ca și în cazul produselor de tip smartphone/ tabletă, cu ponderea produselor complet funcționale sau doar cu anumite probleme de funcționare.

În cazul bateriilor portabile, dintre cei care au ales să debaraseze o baterie portabilă fără a mai păstra produsul acasă (73%), 18% au menționat că au realizat-o într-un mod incorect, lipsa punctelor de colectare/ recipiente dedicate ușor accesibile fiind principalul motiv de debarasare necorespunzătoare pentru 41% dintre cei care au recurs la o debarasare necorespunzătoare, iar lipsa informațiilor referitoare la astfel de locuri de debarasare reprezentând principalul motiv pentru 27%.

Informațiile culese din sondajul de piață indică faptul că **cele mai ușoare forme de debarasare** sunt:

- prezența unor recipiente specifice stradale pentru aparate electrice mici și baterii portabile (foarte ușoară pentru 44% dintre respondenți);
- prezența recipientelor specifice pentru aparate electrice mici și pentru baterii portabile la supermarketuri (40%);
- preluarea de la ușă de către serviciile de livrare online (36%);
- prezența recipientelor specifice pentru aparate electrice mici și pentru baterii portabile la comercianții de electronice și electrocasnice (34%).

Aproape trei sferturi dintre respondenți consideră că este important pentru ei să predea spre reciclare aparatele electrice mici și bateriile portabile pentru a nu dăuna sănătății umane – 71%, pentru a nu polua mediul – 71% și deoarece sunt o sursă de materii prime valoroase – 65%, însă, în același timp o pondere mare nu sunt de acord cu faptul că ar exista o mulțime de puncte de colectare a bateriilor portabile și electricelor mici în zona lor – 53%, sau că în localitatea lor se colectează de către primărie/salubritate echipamentele electrice mici și baterii portabile – 52%.